

Filmhub Midden

EVALUATIE

Part III

juli 2023 – juni 2025

Inhoudsopgave

INLEIDING	3	3. MONITORING & EVALUATIE	29
		3.1 Evaluatie	
		3.2 Landelijk onderzoek	
1. AANJAGEN VAN DE VRAAG VAN HET ONDERWIJS NAAR FILMEDUCATIE	5		
1.1 Kennismaking met filmeducatie			
1.2 Verdieping van filmeducatie			
1.3 Innovatie van filmeducatie			
1.4 Een plek voor filmeducatie op lerarenopleidingen			
1.5 Samenwerking met cultuurbemiddelaars			
1.6 Samenwerking met bibliotheken			
2. VERSTERKING VAN DE INFRASTRUCTUUR VOOR FILMEDUCATIE	22	4. ZICHTBAARHEID & PROMOTIE	32
2.1 Kennisdeling en deskundigheidsbevordering filmvertoners		4.1 Profileren	
2.2 Filmdocentenpoule		4.2 Partnerstrategie	
2.3 Filmmakers in de Klas		4.3 Social media strategie	
2.4 Evenementen		4.4 Nieuwsbrief en mailings	
		4.5 Website	
		5. IMPULS FLEVOLAND '24-'25	38
		B. ANALYSE VAN VRAAG & AANBOD IN DE REGIO	40
		B1. Ontwikkelingen van de vraag naar filmeducatie	
		B2. Ontwikkelingen in het aanbod van filmeducatie	
		C. KWANTITATIEVE MONITOR	43

Inleiding

SCHOLIEREN
DOCUMENTAIREFESTIVAL

FILMTHEATER DE LIEVE VROUW

PUBLIEKSPRIJS
WINNAAR 2025

Filmhub
Midden

Evaluatie 2023 - 2025

Dit is het verslag van project *Filmhub Midden: Part III*. In deze evaluatie beschrijven we hoe de voorgenomen activiteiten zijn verlopen in de periode van juli 2023 tot en met juni 2025. Uitgangspunt is het projectplan Filmhub Midden 2023-2025 zoals ingediend bij het Filmfonds in maart 2023.

Filmhub Midden werkt aan een stevig regionaal netwerk voor filmeducatie in de provincies Utrecht en Flevoland. Dit doen we door het onderwijs te stimuleren op basis van behoefte, kansen te verkennen binnen het bestaande aanbod in de provincies en de aanwezige infrastructuur, en het opstarten en doorstarten van samenwerkingen. Filmhub Midden heeft in dit netwerk de rol van Eerste Hulp Bij Filmeducatie: promotor van filmeducatie, aanjager van het onderwijs, versterker van het filmeducatief aanbod en ondersteuner van bemiddelaars en bibliotheken. In dit netwerk voegen alle partijen expertise toe. Het netwerk sluit aan bij de bestaande regionale infrastructuren voor cultuureducatie en (digitale) geletterdheid.

Filmhub Midden versterkt het filmeducatief aanbod in kwantiteit, kwaliteit, spreiding en samenhang. We doen dit door het bieden van overzicht, deskundigheidsbevordering en het faciliteren van de verbinding van aanbieders met het onderwijs. Door deze impuls weten scholen filmeducatie steeds beter een plek te geven in hun curriculum. Daardoor groeit het aantal leerlingen dat structureel met film in aanraking komt in het onderwijs. De leerling zelf bereikt Filmhub Midden dus vooral indirect.

Het landelijk onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen in 2022 heeft waardevolle tools opgeleverd om systematisch aan verankering van filmeducatie te werken, samen met het Landelijk Netwerk Filmeducatie en de regionale hubs. Door de impact van onze activiteiten te scharen onder de pijlers van verankering, scholen in te delen in scenario's en deze steeds verder te operationaliseren, brengen we de voortgang op scholen in kaart en kunnen we gefundeerde keuzes maken over de aanpak op specifieke pijlers, scenario's en deelregio's.

Met onze activiteiten stimuleren en helpen we scholen, aanbieders en cultuurbemiddelaars om:

- een visie te ontwikkelen op filmeducatie (of om filmeducatie aan te laten sluiten op de bestaande visie) en dit om te zetten in beleid;
- het curriculum of het programma te verrijken met filmeducatie;
- met elkaar samen te werken;
- deskundig te worden op de verschillende vaardigheden van filmeducatie;
- daarbij maximaal aan te sluiten bij de leefwereld en de mogelijkheden van leerlingen.

De vijf pijlers van verankering passen we toe op al onze activiteiten en doelgroepen. Hoe meer pijlers binnen een project aan bod komen, hoe rijker het project is en hoe meer het bijdraagt aan het lange termijn doel: de verankering van filmeducatie in het primair en het voortgezet onderwijs. In ons contactvolgsysteem brengen we alle informatie per contact samen en worden gegevens verzameld en bijgehouden met betrekking tot de voortgang op het gebied van verankering en daarmee het effect van de activiteiten van de hub. De pijlers en scenario's van verankering die zijn bepaald in het landelijk onderzoek zijn hierbij het uitgangspunt. Door middel van deze tool kunnen we gemakkelijk de voortgang op verankering van individuele scholen bijhouden en het effect van de inzet van de hub zichtbaar maken.

De werkwijze van Filmhub Midden is in deze periode ongewijzigd: we werken met een klein team van zzp'ers met specialistische expertise aan het project. Dit bevalt nog steeds erg goed; de organisatie is hiermee zeer flexibel en het team kan zo goed inspelen op nieuwe kansen en mogelijkheden. Om het team heen functioneert een schil van filmvakdocenten, die worden ingezet bij projecten waarvoor specifieke expertise nodig is.

Rondom specifieke thema's werken we graag samen met leraren die vanuit de lespraktijk veel ervaring opdoen met filmeducatie, onze filmdocenten in residence. Op deze manier maken we een nog stevigere verbinding tussen filmeducatieve expertise en de onderwijspraktijk.

Stichting Theater De Lieve Vrouw is de penvoerder van Filmhub Midden. Daarnaast zijn Hoogt on Tour, Nederlands Film Festival, Kunst Centraal, FleCk en Collage Almere als kernpartners betrokken. Beeld en Geluid sluit als landelijke partner aan. De kernpartners leveren meerwaarde aan de plannen van de Filmhub vanuit hun expertise op het gebied van film- en cultuureducatie voor de aanpak en activiteiten. Tegelijkertijd zijn zij en hun organisaties als kernpartners ook mede-uitvoerders van het projectplan.

Met het Landelijk Netwerk Filmeducatie en de andere regionale Filmhubs werken we nauw samen als gelijkwaardige partners. Om afstemming en kennisdeling te optimaliseren komen de hubleiders een keer in de twee

weken samen, waarbij het voorzitterschap en het maken van notulen rouleert. In werkgroepen en in hubdates worden best practices gedeeld en worden initiatieven met elkaar verbonden. Ook op het gebied van communicatie wisselen we concrete producten uit die inzetbaar zijn in het hele land. We stemmen regionale activiteiten en communicatie af op de landelijke campagnes, waarbij ruimte is voor eigen regionale invulling. In '24-'25 is deze samenwerking een nieuwe fase ingegaan, waarbij een document is ontwikkeld waarin een gezamenlijke strategie, afspraken over samenwerking en een visie op de ontwikkeling van de Filmhubs in de komende 10 jaar wordt gepresenteerd.

Filmhub Midden is in de periode 2023-2025, net als in de periode 2020-2022, een co-financiering van het Filmfonds, de provincie Flevoland en een viertal Utrechtse overheden: de provincie Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Utrecht en Zeist.

Deze evaluatie is te lezen als een feitelijke weergave van de resultaten van onze activiteiten en het bereik daarvan. Sinds de start van het project kiest Filmhub Midden ervoor om de resultaten van het project weer te geven in bewegend beeld; daar zijn wij immers van! Deze verslagen in beeld van onze activiteiten zijn een weergave van ons enthousiasme over de opbrengsten van het project en dat van de leraren, aanbieders en bemiddelaars waar we mee samenwerken. De gemaakte video's zijn verwerkt in dit verslag. Veel lees- en kijkplezier!

1. Aanjagen van de vraag van het onderwijs naar filmeducatie

Wij enthousiasmeren, inspireren en trainen (aankomende) leraren om filmeducatie op een duurzame manier te integreren in hun onderwijspraktijk. We werken hierbij nauw samen met bestaande lokale en provinciale infrastructuur voor cultuureducatie en digitale geletterdheid en ondersteunen deze in hun taak om aanbod en vraag te verbinden.

Doelgroepen: leraren en scholen po, vo en so, lerarenopleidingen mbo/hbo/wo, cultuurbemiddelaars en bibliotheken.

1.1 Kennismaking met filmeducatie

De Filmhub voerde deze periode opnieuw een groot aantal kennismakingstrainingen (basistrainingen) uit. In deze trainingen maken leraren kennis met de vele kansen en mogelijkheden van filmeducatie in hun lessen en op school. De trainingen vonden zoveel mogelijk plaats via een aanvraag van cultuurbemiddelaars, in samenwerking met (een) filmeducatieve aanbieder(s) of filmdocent. Daarmee wordt dit aanbod steeds meer onderdeel van de infrastructuur, een belangrijke stap om filmeducatie in het bestaande aanbod te verankeren. Na een kennismakingstraining bieden we deelnemende scholen een gratis adviesgesprek, waarin we meedenken over de mogelijkheden van filmeducatie op school; 64 scholen uit Flevoland en Utrecht hebben daar deze periode van gebruik gemaakt.

Een nieuwe stap is dat we de trainingen ook onder de aandacht brengen bij schoolbesturen. Astrid van der Knaap (Filmleraar van het Jaar '23-'24 uit Midden) heeft in dit kader een filmeducatietraining gegeven op de studiedag van scholenstichting Fectio Houten/Bunnik om leraren kennis te laten maken met de mogelijkheden van film in de klas. Hoewel we daarnaast verschillende gesprekken hebben gevoerd met schoolbesturen en ook een drietal trainingen werden ingepland, zijn deze helaas afgezegd vanwege te weinig aanmeldingen. Deze aanpak vergt dus een lange adem; wel geloven we erin dat dit de weg is om op den duur veel nieuwe scholen en leraren te bereiken. Daar gaan we dan ook mee verder in de komende periode.

Ook werkten we aan kennismaking met filmeducatie middels een continuering van het project Filmsnacks, in samenwerking met Filmhub Zuid-Holland en de landelijke partners Eye Filmmuseum, Taartrovers,

Nederlands Filmfestival, Cinekid, IFFR en IDFA. Naast de nieuwe snacks voor de Kinderboekenweek van Filmhub Zuid-Holland heeft Filmhub Midden deze periode twee nieuwe series snacks, gekoppeld aan het thema *Vrijheid en Duurzaamheid*, gerealiseerd. Ook zijn de snacks uit de vorige periode 'Lentekriebels' opnieuw uitgezet. Leraren laten in de evaluaties weten zeer enthousiast te zijn over de laagdrempelige lessen die aansluiten bij brede onderwijsthema's.

Overzicht activiteiten

UTRECHT

- Teamtraining Het Kompas / De Hobbit Amersfoort **(live, 35 deelnemers, po)**
- Teamtraining De Wonderboom Amersfoort **(live, 30 deelnemers, po)**
- Teamtraining 't Ronde Leusden **(live, 35 deelnemers, po)**
- Training Fluenta Academie Nieuwegein **(live, 3 deelnemers, po)**
- Teamtraining Het Element Amersfoort **(live, 8 deelnemers, vo)**
- Training Scholienstichting Fectio Houten/Bunnik **(live, 20 deelnemers, po)**
- Teamtraining 't Ronde Leusden 2e ronde **(live, 30 deelnemers, po)**
- Teamtraining sbo De Wenteltrap IJsselstein **(live, 5 deelnemers, so)**
- Teamtraining De Schouw Nieuwegein **(live, 30 deelnemers, po)**
- Teamtraining Vondelschool Amersfoort **(live, 35 deelnemers, po)**
- Teamtraining Bongerd en Kla4 **(2 scholen, live, 55 deelnemers, po)**

FLEVOLAND

- Training Cultuurplusdag FleCk Lelystad en Zeewolde **(live, 5 deelnemers, po)**
- Training Cultuurplusdag FleCk Noordoostpolder en Dronten **(live, 5 deelnemers, po)**
- Training Collage Almere Academie **(live, 6 deelnemers, po)**
- Training Dag van Cultuureducatie Flevoland **(live, 32 deelnemers, po)**

Totaal bereik: 326 leraren

In de schooljaren '23-'25 is met de filmsnacks van Filmhub Midden een totaalbereik van 3500 pagina-bezoeken gerealiseerd.

1.2

Verdieping van filmeducatie

Deze periode hebben we via onze partners weer diverse verdiepende workshops aan de scholen aangeboden, zowel online als op locatie.

De online filmuurtjes bleken vooral zeer succesvol voor het vo. Voor het po en het so merkten we dat hier inmiddels minder interesse voor was, alleen het uurtje over de filmsnacks bij de Kinderboekenweek werd goed bezocht. Op basis van deze resultaten hebben we in '24-'25 voor po alleen een uurtje georganiseerd bij de Kinderboekenweek. Voor het vo organiseerden we twee filmuurtjes, over filmeducatie en burgerschap en een kennisdeling over een doorlopende leerlijn filmeducatie op school. In '25-'27 krijgen de filmuurtjes een landelijk vervolg, waarbij elke Filmhub één filmuurtje per jaar zal organiseren.

De workshops op locatie, in samenwerking met onze partners, werden behoorlijk goed bezocht. Een voorbeeld hiervan was de netwerkbijeenkomst voor vo leraren in samenwerking met de Bibliotheek Eemland, NEOS Cultuuronderwijs en Kunst Centraal, over het inzetten van cultuureducatie voor taal- en leesbevordering. Vanwege de grote opkomst en positieve feedback is besloten om in het schooljaar '25-'26 opnieuw in dit samenwerkingsverband bijeenkomsten te organiseren, waaraan Filmhub Midden wederom inhoudelijk zal meewerken. De kennis en ervaring die is opgedaan hebben we ingezet om een nieuwe teamtraining film en leesbevordering voor het vo te ontwikkelen. Deze training is eind '23-'24 voor het eerst gegeven, getest op Het Element in Amersfoort en wordt vanaf '24-'25 standaard aangeboden.

Overzicht activiteiten

UTRECHT

- 4 Workshops Kinderboekenfeest '23 Kunst Centraal **(live, 50 deelnemers, po/so)**
- Workshop Lerarenavond '23 Nederlands Film Festival **(live, 18 deelnemers, po/so/vo)**
- Workshop Netwerkbijeenkomst leraren NEOS Cultuuronderwijs & Kunst Centraal **(live, 34 deelnemers, vo)**
- Workshop icc'ers NEOS Cultuuronderwijs Filmeducatie voor kleuters in samenwerking met Taartrovers **(live, 8 deelnemers, po)**
- Workshop NEOS Cultuuronderwijs conferentie '24 Kunst & Taal **(live, 30 deelnemers, po/so)**
- Workshop Kunst Centraal Vuur voor Cultuur Kijk & Vertel **(live, 12 deelnemers, po/so)**
- Workshop Common Frames Expertise meeting Burgerschap en Film **(live, 9 deelnemers, vo)**
- Workshop Het Element Leesbevordering **(live, 9 deelnemers, vo)**
- Vmbo netwerkbijeenkomst in samenwerking met Bekijk 't **(live, 7 deelnemers, vo)**
- Workshop NEOS/Kunst Centraal/School en Cultuur leraren bijeenkomst **(live, 18, vo)**
- 4 Workshops Kinderboekenfeest '24 Kunst Centraal **(live, 80 deelnemers, po/so)**
- Workshop voor ICC'ers Veenendaal School & Cultuur **(live, 15 deelnemers, po)**
- NFF Leraren Filmclub **(live, 8 deelnemers, vo/po)**
- Workshop voor ICC'ers Amersfoort/Leusden NEOS Cultuuronderwijs **(live, 4 deelnemers, po)**
- Workshop NEOS Cultuuronderwijs conferentie '25 Kunst met Impact **(live, 20 deelnemers, po/vo)**

FLEVOLAND

- Workshop Film & Leesbevordering Ichthus Dronten **(live, 4 deelnemers, vo)**
- Workshop icc'ers Collage Almere film maken **(live, 14 deelnemers, po)**

- Workshop Pro Almere **(live, 6 deelnemers, vo)**

UTRECHT & FLEVOLAND

- Filmuurtje met Documaken over Film als Profielwerkstuk **(online, 21 deelnemers, vo)**
- Filmuurtje met STIP VSO over Film in het speciaal onderwijs **(online, 10 deelnemers, po/so)**
- Filmuurtje met RKBS De Stek Houten over Kijk & Vertel **(online, 6 deelnemers, po/so)**
- Filmuurtje met Globe College Utrecht over Film en leesbevordering **(online, 35 deelnemers, vo)**
- Filmuurtje Kinderboekenweek **(online, 7 deelnemers)**
- Filmuurtje Burgerschap **(online, 15 deelnemers)**
- Filmuurtje leerlijn film **(online, 3 deelnemers)**

Totaal bereik: 468 leraren

1.3

Innovatie van filmeducatie

We werkten deze periode met po en vo scholen aan een verdiepingsslag in de verankering van filmeducatie in hun curriculum, in nauwe samenwerking met filmeducatieve aanbieders en cultuurbemiddelaars in de regio. De lessen die we leerden over het verankeren en verduurzamen van filmeducatie leidden tot een reeks lesideeën, die we breed deelden en die open source beschikbaar zijn. De projecten zijn een bijzonder rijke voedingsbodem gebleken voor alles wat we als Filmhub doen. Hier ontdekken we de voorwaarden, aanpak en condities waarbinnen verankering kan ontstaan. Oud-deelnemers (zowel scholen als aanbieders en bemiddelaars) zijn perfecte ambassadeurs voor alle scholen die met filmeducatie aan de slag willen gaan. Een overzicht van de bruikbare lesideeën is te vinden op onze site.

Overzicht activiteiten PRIMAIR ONDERWIJS

– Kijk en Vertel groep 1-8

Nadat Kijk & Vertel in de zomer van 2023 is ontwikkeld samen met Filmhub Noord en Noord-Holland, is de tool deze periode veelvuldig ingezet als werkvorm bij teamtrainingen en ook in een filmuurtje. In april '24-'25 heeft het team tevens deelgenomen aan een verkenning om deze tool en ook de achterliggende theorie Visual Thinking Strategies verder in te zetten in trainingen voor het onderwijs en vertoners.

Bereik '23-'24: druk van 500 exemplaren, uitgedeeld via cultuurbemiddelaars, aanbieders en trainingen.

Bereik '24-'25: herdruk van 500 exemplaren, uitgedeeld via cultuurbemiddelaars, aanbieders en trainingen.

– Boekenbabbel groep 5-6-7-8

Ontwikkeld in samenwerking met Theater Aan de Slinger, filmdocent Ruben Peters en RKBS De Stek (Houten), naar een lesidee van André Broens van Jenaplanschool Laetare Lelystad.

Een boekenbabbel is een boekbespreking op film. In drie lessen met een filmdocent leren leerlingen hun creatieve vrijheid in te zetten, promoten ze boeken aan leeftijds-

genoten, zijn ze bezig met lezen en leesplezier en ontwikkelen ze tevens filmische vaardigheden. In schooljaar '24-'25 is er door Filmhub Midden een kortere variant (namelijk 1 les) van de Boekenbabbel toegevoegd. Deze variant is voor scholen makkelijker te plannen en te bekostigen. Ook wordt de Boekenbabbel opgenomen in CMK Houten door ADS '25-'28.

Bereik '23-'24: 1 school, 4 leraren, 55 leerlingen

Bereik '24-'25: 8 scholen, 15 leraren, 350 leerlingen

– Van Boek naar Doek: Juf Braaksel groep 5-6-7-8

Ontwikkeld in samenwerking met De Lieve Vrouw, filmdocent Ruben Peters, Gereformeerde Basisschool De Horizon (Hoogland) en NEOS Cultuuronderwijs. In deze workshop verfilmen leerlingen met een filmdocent een scène uit het script van Juf Braaksel en de Magische Ring. Daarnaast ervaart de klas met video's van schrijfster Carry Slee en regisseur Aram van de Rest hoe een boek wordt verfilmd en wat de verschillen zijn tussen boek en film.

Bereik '23-'24: 1 school, 2 leraren, 56 leerlingen

Bereik '24-'25: 3 scholen, 5 leraren, 130 leerlingen

– Film als klasoverstijgende creatieve workshop groep 5-6-7-8

Ontwikkeld in '22-'23, in samenwerking met filmmakers Quita Felix & Lydia Mikkers, OBS De Wetering (Zeevolde), Rehobothschool (Veenendaal).

Film wordt nog zelden aangeboden als klasoverstijgende creatieve workshop op basisscholen. In '22-'23 bood de Rehobothschool Veenendaal voor het eerst een workshop film kijken aan. Dit jaar wilde OBS De Wetering binnen hun klasoverstijgende creatieve ateliers een workshop film maken aanbieden. Om hier als leerkrachten zelf vaardig in te worden, hebben zij eenmalig les gekregen van twee filmmakers die een groepje leraren 'on the job' vaardig hebben gemaakt in het geven van een workshop thaumatroop en een workshop pixelatie. Volgend schooljaar kunnen deze leerkrachten deze workshops zelfstandig aanbieden aan leerlingen binnen de creatieve ateliers. Daarnaast hebben de beginnende filmmakers/docenten van de ervaren leerkrachten geleerd over didactiek en pedagogiek.

Bereik: 5 leraren, 20 leerlingen

– Stop-motion & Bijbelverhalen groep 5-6-7-8

Ontwikkeld in samenwerking met maX Music, Rehobothschool (Veenendaal).

In deze lessenreeks maken de leerlingen een stop-motion animatie van een Bijbelverhaal. Zij raken

op creatieve wijze bekend met de inhoud van de Bijbel. De leerlingen kiezen als groep een verhaal uit de Bijbel, knutselen de personages en de achtergrond, en maken uiteindelijk gezamenlijk een stop-motion animatie van het Bijbelverhaal.

Bereik: 3 leraren, 29 leerlingen

– Filmmaker in de klas: Bizar groep 7-8

Ontwikkeld in samenwerking met Rinkel Film, filmdocent Eza Doortmont, regisseur Jelle Nesna, Graaf Florisschool (Loenen aan de Vecht).

De filmmakers van de film in ontwikkeling Bizar waren op zoek naar een klankbordgroep/expertisegroep van leerlingen uit groep 8 die input konden leveren op de eerste versies van het filmscenario. In drie lessen hebben leerlingen breed geleerd over het maken van film en hebben de leerlingen gefungeerd als klankbordgroep voor de filmmakers om hun ideeën te testen.

Bereik: 3 leraren, 22 leerlingen

– Scholieren Filmfestival voor het po groep 7-8

(doorlopend format van vorig schooljaar, ontwikkeld in '22-'23) Ontwikkeld in samenwerking met het Scholieren Filmfestival, De Lieve Vrouw, RKBS Sint Joseph (Hooglanderveen) en NEOS Cultuuronderwijs. Uitvoer schooljaar '23-'24 op OBS Da Vinci Eemland (hoogbegaafde leerlingen).

Het Scholieren Filmfestival is een initiatief waar leerlingen van de bovenbouw een filmfestival organiseren voor (een deel van) de eigen school in een filmtheater. In een periode van 5 weken geven de leerlingen, onder begeleiding van een filmdocent, het festival vorm zoals ze zelf graag willen. Van de filmprogrammering tot de promotie, en van de kaartverkoop tot het aankleden van de filmzaal, de leerlingen zijn in charge. Tijdens het kijken en selecteren van de films wordt ook aandacht besteed aan beeldtaal en hoe film werkt. Op een speelse manier leren kinderen zo wat er komt kijken bij het organiseren van een evenement en leren ze actief, kritisch en bewust kijken.

Bereik '23-'24: 1 school, 2 leraren, 20 leerlingen.

Bereik '24-'25: 2 scholen, 4 leraren, 50 leerlingen

– Pixelatie groep 7-8

(doorlopend format van vorig schooljaar, ontwikkeld in '22-'23)

Ontwikkeld in samenwerking met KunstenHuis Idea, filmmaker Quita Felix en Montessorischool Griffensteyn (Zeist). Uitvoer schooljaar '23-'24 in 10 klassen van scholen uit Zeist.

Pixelatie is een animatievorm waarin je het eigen lichaam en de directe omgeving animeert. Met deze animatietechniek kun je jezelf laten vliegen, door muren heen laten lopen of van persoon laten veranderen. In '24-'25 zijn deze lessen opnieuw aangeboden in Zeist.

Bereik '23-'24: 10 scholen, 10 leraren, ca. 250 leerlingen

Bereik '24-'25: 17 scholen, 17 leraren, ca. 425 leerlingen

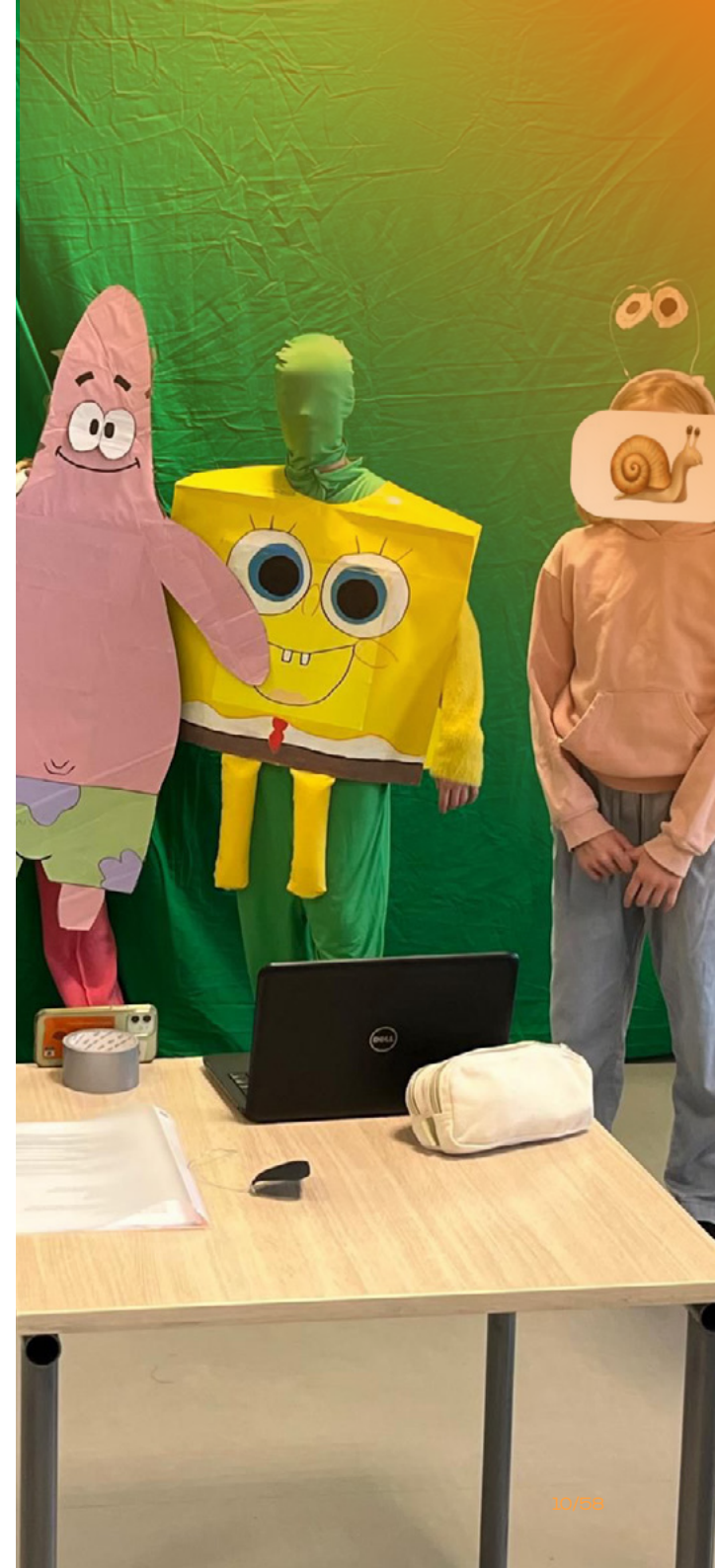
"Ik voelde me een professional!"

– Leerling po

– Film & Burgerschap kijken: verhalen van buiten naar binnen halen

Ontwikkeld op maat voor basisscholen de Bongerd & Kla4 (Leusden), op aanvraag van NEOS Cultuuronderwijs. De scholen willen door middel van film hun bestaande burgerschapsonderwijs verrijken, behorende bij de thema's op school. De scholen geloven in de kracht van filmverhalen en zijn in een teamtraining vaardiger gemaakt in het vinden van korte (Nederlandse) films via filmeducatie.nl, en het voeren van een leergesprek met betrekking tot burgerschap en sociaal emotionele vorming via film. De scholen hebben deze vorm van film-educatie inmiddels opgenomen in hun themamatrixen, zodat film in elke themaperiode structureel mee kan in de voorbereiding en uitvoering. Door deze proeftuin kunnen zij nu in cycli van 2 jaar in alle groepen (1-8) bij elk burgerschapsthema aan de slag met filmeducatie.

Bereik '24-'25: 2 scholen, 55 leraren, ca. 450 leerlingen

– Film in nieuwkomersonderwijs

Ontwikkeld op maat, op aanvraag van NEOS. Cultuuronderwijs, in samenwerking met Hollywood in de Klas. Filmeducatie kan juist in nieuwkomersonderwijs, waar taal vaak een uitdaging vormt, een extra waardevolle manier zijn om leerlingen zichzelf uit te laten drukken. Taalschool Voila in Amersfoort ging samen met Filmhub Midden, NEOS Cultuuronderwijs en Hollywood in de Klas aan de slag om hun leerlingen kennis te laten maken met film. In drie klassen kwam er een filmdocent langs om de leerlingen te begeleiden bij het maken van hun eigen film. De filmpjes worden gebruikt om de leerlingen nog eens in het zonnetje te zetten tijdens de feestelijke diploma-uitreiking op school.

Bereik '24-'25: 1 school, 3 leraren, 30 leerlingen

– Film & Burgerschap

In deze proeftuin gingen we aan de slag met de hulpvraag van basisschool De Optimist in Almere, op aanvraag van Collage Almere: "In groep 8 werken wij met projectweken. Hoe kunnen wij filmeducatie hierin meenemen? En hoe integreren wij filmeducatie en burgerschap in een meerdaags filmproject voor onze groep 8 samen met een filmeducatieve aanbieder?" Aanbieder Mediawegwijs maakte met groep 8 drie hele dagen film. Dit was zowel voor de school als de aanbieder een leerzaam proces. Voor de school bleek

"Een gastdocent in de klas is een perfecte manier om de kinderen ergens mee kennis laten maken wat ik zelf niet kan verzorgen."

– Leraar po

vooral de nadruk op lesinvulling in het kader van lerarentekort te liggen; voor de aanbieder was het nieuw om drie hele dagen aan een project op school te werken. Daarnaast was er pech met techniek, waardoor opnames van de kinderen bleken te zijn gewist. Uiteindelijk heeft de school het als een waardevol traject ervaren waarin kinderen vooral samen hebben leren werken en film hebben leren maken; het thema burgerschap had nog verder kunnen worden uitgediept.

Bereik '24-'25: 1 school, 2 leraren, 29 leerlingen

– Van Musical naar Eindfilm

In samenwerking met Hollywood in de Klas en Collage Almere. Hoe pak je het als school aan als je van de traditionele musical in groep 8 wilt overstappen naar een eindfilm? Dat is de vraag die we met basisschool de Zevensprong in Almere hebben onderzocht.

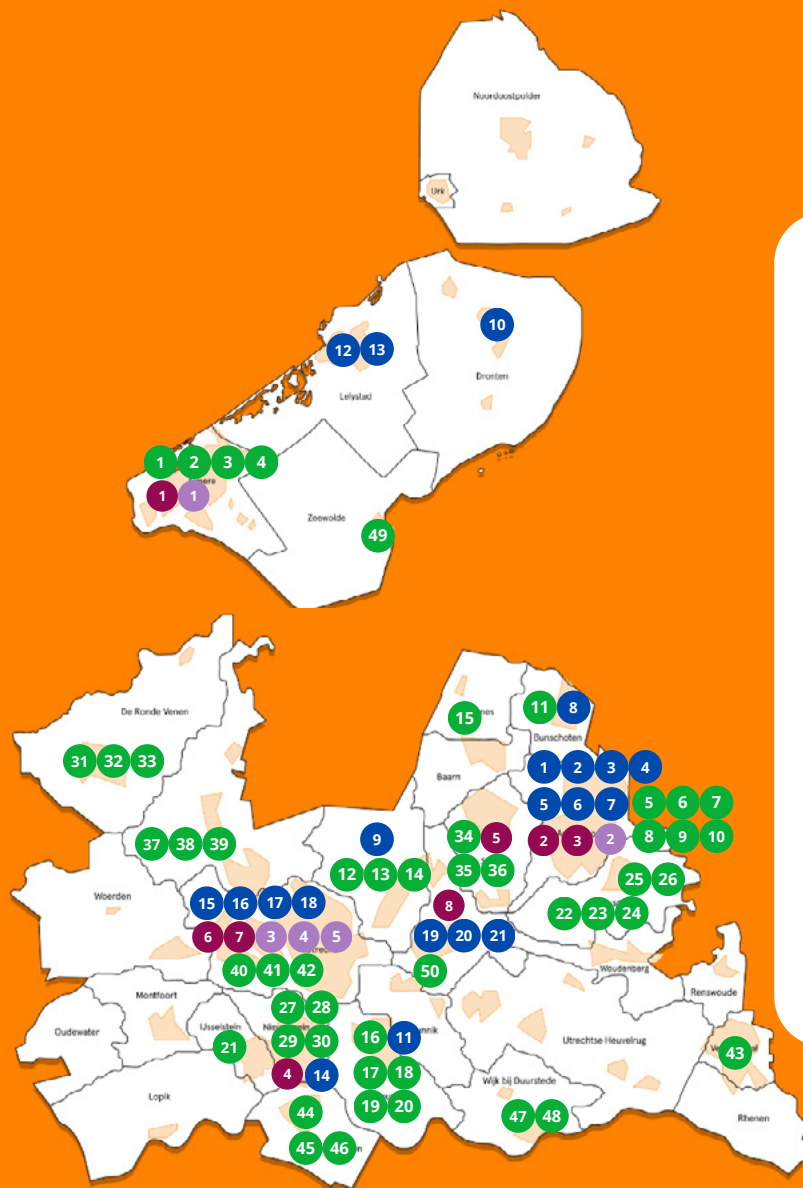
Bereik '24-'25: 1 school, 2 leraren, 18 leerlingen

Overzicht scholen

2023-2024

Primair onderwijs

1 Almere De Aquamarijn	26 Leusden KLA4
2 Almere Vuurvogel	27 Nieuwegein Beatrixschool
3 Almere Het Drieluik	28 Nieuwegein De Zandbloem
4 Almere Columbusschool	29 Nieuwegein Mauritschool
5 Amersfoort Bilal	30 Nieuwegein Willem Alexanderschool
6 Amersfoort De Horizon	31 Ronde Venen Willespoort
7 Amersfoort De Wijde Wereld	32 Ronde Venen Paulusschool
8 Amersfoort De Wonderboom	33 Ronde Venen Kids College
9 Amersfoort Kon-Tiki	34 Soest 2e van der Huchtschool
10 Amersfoort De Vuurvogel	35 Soest Ludgerusschool
11 Bunschoten De Vlucht	36 Soest De Egelantier
12 De Bilt De Bosbergschool	37 Stichtse Vecht De Klaroen
13 De Bilt Groen van Prinstererschool	38 Stichtse Vecht De Wilde Wingerd
14 De Bilt Montessorischool Bilthoven	39 Stichtse Vecht Graaf Floris
15 Eemnes De 7-Sprong	40 Utrecht Ariënschool
16 Houten Aventurijn	41 Utrecht De Achtbaan
17 Houten De Boogerd	42 Utrecht Arcade
18 Houten De Stek	43 Veenendaal Rehobothschool
19 Houten Het Mozaiek	44 Vijfheerenlanden De Ark
20 Houten 't Schoolhuys	45 Vijfheerenlanden De Voorhof
21 IJsselstein De Minstrel	46 Vijfheerenlanden Herédium
22 Leusden 't Ronde	47 Wijk bij Duurstede De Toermalijn
23 Leusden De Bongerd	48 Wijk bij Duurstede De Werkschuit
24 Leusden De Hobbit	49 Zeewolde De Wetering
25 Leusden Het Kompas	50 Zeist De Wegwijzer

Voortgezet onderwijs

- 1 Amersfoort | 't Atrium
- 2 Amersfoort | Amsfort College
- 3 Amersfoort | Corderius College
- 4 Amersfoort | Guido VMBO
- 5 Amersfoort | Het Element
- 6 Amersfoort | Het Nieuwe Eemland
- 7 Amersfoort | Mavo Muurhuizen
- 8 Bunschoten | Oostwende College
- 9 De Bilt | Werkplaats Kindergemeenschap
- 10 Dronten | Ichtus College
- 11 Houten | College De Heemlanden
- 12 Lelystad | Aarum
- 13 Lelystad | Portuum
- 14 Nieuwegein | Cals College
- 15 Utrecht | Globe College
- 16 Utrecht | St-Gregorius College
- 17 Utrecht | Amadeus Lyceum
- 18 Utrecht | Limus College
- 19 Zeist | Christelijk Lyceum Zeist
- 20 Zeist | Jordan Montessori Lyceum
- 21 Zeist | Stichtse Vrije School

Speciaal onderwijs

- 1 Almere | OPDC
- 2 Amersfoort | Axia College
- 3 Amersfoort | Auris Prof. Groenschool
- 4 Nieuwegein | De Evenaar
- 5 Soest | De Lasenberg
- 6 Utrecht | Fier
- 7 Utrecht | STIP
- 8 Zeist | Noorderlicht

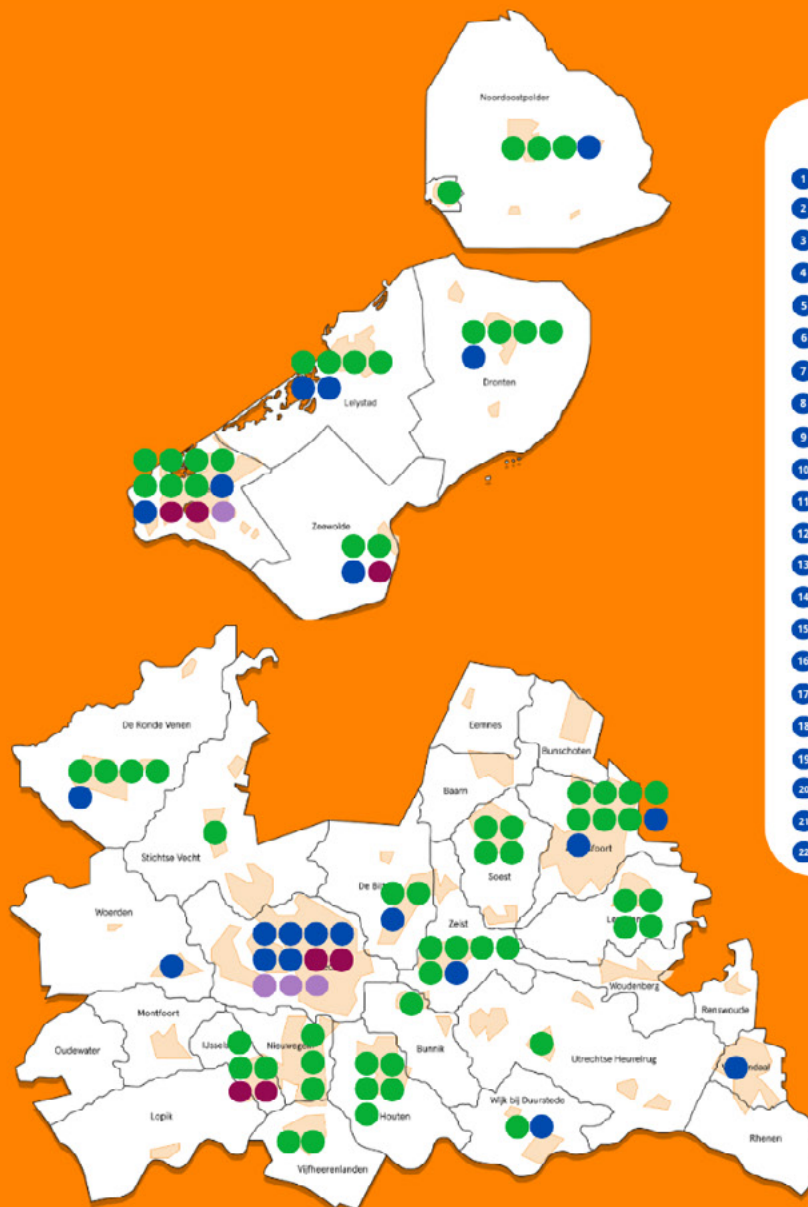
Lerarenopleidingen

- 1 Almere | Windesheim
- 2 Amersfoort | HU
- 3 Utrecht | HU
- 4 Utrecht | HKU
- 5 Utrecht | Marnix Academie

Overzicht scholen 2024-2025

Primair onderwijs

1 Almere - De Driemaster	33 IJsselstein - Kindcentrum WIJ
2 Almere - De Optimist	34 Lelystad - De Regenboog
3 Almere - De Pauw	35 Lelystad - Leetare
4 Almere - De Zevensprong	36 Lelystad - SCPO
5 Almere - Het Samenspel	37 Lelystad - Toermalijn
6 Almere - Het Universum	38 Leusden - 't Ronde
7 Almere - Letterland	39 Leusden - De Bongerd
8 Amersfoort - De Bolster	40 Leusden - Het Kristal
9 Amersfoort - De Horizon	41 Leusden - KLA4
10 Amersfoort - De Kubus	42 Nieuwegein - De Schouw
11 Amersfoort - De Wijde Wereld	43 Nieuwegein - Mauritschool
12 Amersfoort - Het Nieuwe Land	44 Nieuwegein - Vroontestein
13 Amersfoort - Joost v.d. Vondelschool	45 Noordoostpolder - De Mariabasisschool
14 Amersfoort - Meerkring	46 Noordoostpolder - De Schakelvoorziening
15 Bunnik - Camminghaschool	47 Noordoostpolder - Windkracht 10
16 De Bilt - Groen van Prinstererschool	48 Soest - 2e Van Der Huchschool
17 De Bilt - Montessori Bilthoven	49 Soest - De Brun
18 De Ronde Venen - Kids College	50 Soest - De Egelantier
19 De Ronde Venen - Kon. Julianaschool	51 Soest - St. Carolusschool
20 De Ronde Venen - OBS Piet Mondriaan	52 Stichtse Vecht - Kameleon
21 De Ronde Venen - Sint Jozefschool	53 Urk - Prinses Beatrixschool
22 Dronten - De Golfslag	54 Utrechtse Heuvelrug - De Ladder
23 Dronten - De Toekomst	55 Vijfheerenlanden - CNS Heredum
24 Dronten - De Wingerd	56 Vijfheerenlanden - De Regeboog Everdingen
25 Dronten - Het Wilgerijs	57 Wijk bij Duurstede - De Wegwijzer
26 Houten - Bergh en Bosch College	58 Zeewolde - De Toermalijn
27 Houten - De Stek	59 Zeewolde - Panja Rhei
28 Houten - De Zonnwijzer	60 Zeist - Bartimeus
29 Houten - Montessori Basisschool	61 Zeist - CBS Wilhelmina
30 Houten - Wereldwijs	62 Zeist - Damienschool Kerckebosch
31 IJsselstein - De Tandem	63 Zeist - De Kameleon
32 IJsselstein - KC De Minstreef	64 Zeist - Pirapoleon

Voortgezet onderwijs

- 1 Almere - Pro Almere
- 2 Almere - De Meergronden
- 3 Amersfoort - 't Atrium
- 4 Amersfoort - Het Element
- 5 Amersfoort - Het Nieuwe Eemland
- 6 De Bilt - Werkplaats Kindergemeenschap
- 7 De Ronde Venen - Veenlanden College
- 8 Dronten - Ichtus College
- 9 Lelystad - Aeres
- 10 Lelystad - Porteuim
- 11 Noordoostpolder - Aeres
- 12 Utrecht - Academie 10
- 13 Utrecht - Amadeus Lyceum
- 14 Utrecht - Gerrit Rietveld College
- 15 Utrecht - Globe College
- 16 Utrecht - Linus College
- 17 Utrecht - St. Bonifatiuscollege
- 18 Veenendaal - Rembrandt College
- 19 Wijk bij Duurstede - Revis Wijk
- 20 Woerden - Minkema College
- 21 Zeewolde - RSG Levant
- 22 Zeist - CLZ

Gespecialiseerd onderwijs

- 1 Almere - De Klimop
- 2 Almere - Almere Speciaal
- 3 IJsselstein - De Wenteltrap
- 4 IJsselstein - De Trekvogel
- 5 Utrecht - Kentalis College
- 6 Utrecht - STIP VSO
- 7 Zeewolde - De Springplank

Lerarenopleidingen

- 1 Almere | Windesheim
- 2 Utrecht | HU
- 3 Utrecht | HKU
- 4 Utrecht | Marnix Academie

VOORTGEZET ONDERWIJS

– Van Boek naar Doek

Ontwikkeld in samenwerking met Flevomeer Bibliotheek, De Nieuwe Bibliotheek (Almere), De Schrijverscentrale, filmdocent Lisa Giezen, schrijfster Carlie van Tongeren en regisseur Steven Wouterlood.

De bibliotheken in Flevoland kwamen met de vraag hoe filmeducatie kan bijdragen aan leesbevordering. Samen met schrijfster Carlie van Tongeren gaan leerlingen een boekverfilming maken van haar boek "Het Zusje Van". De leerlingen lezen het volledige boek en schrijven een akte uit het boek om naar een filmscript. Deze gaan ze vervolgens verfilmen, monteren en uiteindelijk terugkijken op een premièreavond.

Werkplaats Kindergemeenschap in Bilthoven heeft het project omarmd en is de uitdaging aangegaan om leerlingen dezelfde opdracht uit te laten voeren met een zelfgekozen boek. Steven Wouter (regisseur van onder andere de boekverfilming 'Mijn bijzondere rare week met Tess') heeft hiervoor een kick-off gegeven.

Bereik: 40 leraren, 650 leerlingen

– Visual Poetry

Ontwikkeld in samenwerking met De Animatiebus en Globe College (Utrecht)

Op deze school was de docent Nederlands op zoek naar een manier om vmbo-leerlingen enthousiast te krijgen voor poëzie. Door middel van stop-motion heeft ze een werkvorm gevonden die past bij haar doelgroep. Leerlingen lezen poëzie en kiezen in groepjes hun favoriet uit, waarna ze een bijpassende stop-motion maken. **Bereik: 2 leraren, 60 leerlingen**

– Voorstel video

Ontwikkeld in samenwerking met Je Weet Zelf TV en Limus College (Vleuten)

Het Limus College is een nieuwe school met enkel een brugklas waar ze de ambitie hebben om jaarlijks filmeducatie terug te laten komen. Aan de hand van de

vraag van de leraar Spaans om filmeducatie in te zetten in haar les, zijn we gestart met de basis filmt technieken in de brugklas. De leerlingen moeten over zichzelf kunnen vertellen in het Spaans en hierbij hun taalvaardigheid en presentatievaardigheden inzetten. Zodoende is er een lesopzet ontwikkeld waarbij leerlingen een voorstelvideo in het Spaans maken. Uiteraard is deze lesopzet ook toe te passen op de andere taalvakken. Zo werd in '24 - '25 de opdracht overgenomen bij het vak Engels en is de opdracht voor Spaans aangepast naar dat leerlingen een video maken over de wijk waarin zij wonen.

Bereik: 3 leraren, 90 leerlingen

– Documentaire maken

Ontwikkeld in samenwerking met Het Nieuwe Eemland (Amersfoort), Amadeus Lyceum (Utrecht), Rembrandt College (Veenendaal), filmmakers Cassandra Offenberg, Sophie ten Bree en Nicky Maas. Van zowel Het Nieuwe Eemland, het Amadeus Lyceum als het Rembrandt College kwam de vraag voor een documentaireproject. Het Nieuwe Eemland wilde documentaire inzetten bij het vak Nederlands en combineren met het schrijven van een betoog. Het Amadeus Lyceum wilde bij het vak CKV via een creatieve werkvorm oefenen met onderzoeksvaardigheden. Het Rembrandt College is een cultuurprofiel school en wilde op een meer creatieve manier aan de slag met het schrijven van een onderzoek voor Geschiedenis. Leerlingen krijgen een kick-off van een documentairemaker en geven een pitch voor een eigen documentaire. Vervolgens coachen leraren en een documentairemaker hen tot een eindresultaat. De beste documentaires zijn samengebracht en vertoond op de eerste en tweede editie van het lokale Scholieren Documentaire Festival in De Lieve Vrouw (zie paragraaf 2.4).

Bereik: 6 leraren, 390 leerlingen

– Film & reportage

Ontwikkeld in samenwerking met Werkplaats Kindergemeenschap (Bilthoven) en Hoogt on Tour. Werkplaats Kindergemeenschap wilde graag de mogelijkheid bieden om film binnen alle vakken als

werkvorm in te zetten. Maar wat is hier allemaal voor nodig? Ten eerste, basiskennis over filmvaardigheden voor de leerlingen. Zo ontstond er in samenwerking met Hoogt on Tour een filmdag waarin alle brugklassen in één dag de basisvaardigheden van film leerden. In jaar twee is een dag georganiseerd met dezelfde opzet, maar dan met de focus op reportage en documentaire. In '23 - '24 hebben de leerlingen mensen geïnterviewd met maatschappelijke beroepen en hier een reportage over gemaakt. In '24 - '25 hebben we dit doorontwikkeld en is de school een samenwerking aangegaan met Living Library. Dit is een organisatie die de mogelijkheid biedt om het gesprek aan te gaan met een 'levend boek'. Dat is een persoon die regelmatig te maken heeft met bepaalde vooroordelen. Zo kun je in gesprek gaan met een transgender persoon, iemand met autisme, een ex-gedetineerd persoon of een geadopteerd persoon. De leerlingen hebben reportages gemaakt over deze personen aan de hand van film- en interviewtechnieken.
Bereik: 15 leraren, 540 leerlingen

– Film Poetry

Ontwikkeld in samenwerking met Theater Aan de Slinger, College de Heemlanden (Houten), filmdocent Nienke Jorissen.

Ieder jaar schrijven leerlingen uit 3 atheneum op College de Heemlanden gedichten tijdens Engels en Spaans. Als verdieping zochten ze een manier om deze gedichten om te zetten tot iets beeldends. Vorig jaar zijn deze lessen ontwikkeld in een proeftuin. Dit jaar heeft de school gevraagd of er ook een opzet kon komen, zodat leraren er zelf mee aan de slag kunnen zonder dat er een aanbieder of filmdocent ingezet hoeft te worden. Visueel dichter Nienke Jorissen heeft het project omgezet in een lesplan voor leraren.

Bereik 4 leraren, 120 leerlingen

– Film en klimaat (Engels)

Ontwikkeld in samenwerking met Limus College (Vleuten) en filmdocent Ruben Peters.

Ieder jaar krijgt klas 2 bij het vak Engels een mondeling.

Om dit in een andere vorm te gieten en aan te laten sluiten bij de leerlijn film die de school aan het uitzetten is, was de docent Engels op zoek naar een nieuwe opdracht. Een combinatie van filmvaardigheden en Engels, waarbij het thema klimaat een rol speelt in klas 2. Zodoende is er een opdracht ontstaan waarbij leerlingen een korte rampenfilm maken over het klimaat waarin minimaal één minuut Engels wordt gesproken. De leerlingen krijgen les in SFX om de nodige effecten als green screen en compositing toe te voegen aan hun film.

– Boektrailer maken met AI

Ontwikkeld in samenwerking met Werkplaats Kindergemeenschap (Bilthoven) en filmdocent Sammie de Vries.

De wens van de leraar Engels op deze school was om het boekverslag te vervangen door een creatieve filmopdracht. Dit heeft geleid tot een lesidee van een boektrailer, waarbij met AI special effects worden toegevoegd. Filmdocent Sammie de Vries ontwikkelde

deze les, waarin leerlingen hun boektrailer kunnen verrijken door middel van AI te gebruiken om beelden en stemmen te manipuleren.

Bereik: 2 leraren, 90 leerlingen

– Burgerschap en film (Ai Believe)

Ontwikkeld in samenwerking met Pro Almere (Almere), Collage Almere, Je Weet Zelf TV en Sammie de Vries. Pro Almere wilde een project waarbij leerlingen binnen de vakken Burgerschap en CKV samenwerken aan het kritisch leren kijken naar online beelden. Wat is echt en wat is nep? En hoe kun je beelden beïnvloeden? Samen met Je Weet Zelf TV en Sammie de Vries is er een lessenreeks ontwikkeld waarbij leerlingen hebben geleerd om hetzelfde onderwerp vanuit verschillende perspectieven te fotograferen. Ze hebben een mockumentary gemaakt en een reclame-uiting/fake news item door middel van Ai. De resultaten zijn vertoond voor leerlingen en ouders/verzorgers in de Nieuwe Bibliotheek in Almere. De lessenreeks is opgenomen in het lesaanbod van CKV en Burgerschap en wordt volgend

schooljaar doorontwikkeld.

Bereik: 3 leraren, 60 leerlingen

– Film in je vak

Met leraren uit verschillende vakgroepen van Globe College (Utrecht) werken we aan een serie korte tutorial video's, waarin leraren handvatten en concrete voorbeelden krijgen over waarom en hoe filmeducatie hun specifieke vak kan verrijken. Dit in het kader van schoolbreed lezen en het opzetten van de Bieb op school. Het uitgangspunt is dat kritisch leren kijken een voorwaarde is voor kritisch leren lezen. Alle leraren van de school kregen hierin een training van de Filmhub en er werd een werkgroep opgezet van 8 leraren (wiskunde, biologie, ckv, geschiedenis, aardrijkskunde en Nederlands) om dit verder uit te gaan werken. De ontwikkeling van dit project heeft vertraging opgelopen wegens de uitval van de leraar en loopt door in het volgende schooljaar. Ook zullen dan de leeslijsten per vak worden aangevuld met filmlijsten.

Bereik: 55 leraren

GESPECIALISEERD ONDERWIJS

– Creatieve ateliers op sbo

Op aanvraag van Kunst Centraal en in samenwerking met filmdocent Moniek van der Kallen heeft Filmhub Midden op sbo de Wenteltrap (IJsselstein) filmlessen georganiseerd, op maat en als onderdeel van creatieve ateliers, aansluitend op het thema mediawijsheid 'wat is echt/wat is nep'. Er was op verzoek van de school veel ruimte voor het experimenteren met filmtrucage, met als doel dat leerlingen ervaren dat niet alles wat je in film ziet écht waar is. Aansluitend aan de drie lessen aan leerlingen heeft een groepje leraren van de school training gehad van Moniek om zelf ook filmles te kunnen geven. De school heeft na deze pilot zelf iPads aangeschaft om vaker filmlessen te kunnen geven.

Bereik: 5 leraren, 40 leerlingen

– Les bij Inside Out 2

Op aanvraag van Cas Gouweloos van STIP VSO (Utrecht) bij Filmhub Midden, hebben Netwerk Filmeducatie en

filmdocent Judith Nuijen een les voor het gespecialiseerd onderwijs ontwikkeld bij het tweede deel van de film *Inside Out*, gericht op het herkennen van emoties. Deze les is net gereed en er zijn nog geen bereik aantallen te noemen.

De pilot in het gespecialiseerd onderwijs in '21-'23 heeft ons laten zien dat in het gespecialiseerd onderwijs, nog meer dan in het reguliere onderwijs, op maat moet worden gewerkt. Een inzet op deelbare lesideeën bleek dus vaak minder kansrijk. Wel hebben we ervoor gezorgd dat de projecten die we hebben aangejaagd doorgang kregen via aanbieders en bemiddelaars en dat meer filmdocenten ervaring kunnen krijgen met dit type onderwijs, zodat in de toekomst meer so scholen kunnen worden bediend. Met ondersteuning vanuit de Filmhub is door STIP en Hoogt On Tour met succes een aanvraag ingediend bij Fonds voor Cultuurparticipatie om het project uit de proeftuin van '22-'23 voort te zetten en uit te breiden. In januari '24 presenteerde Hoogt/STIP dit project op de NOT. Het vervolg van de proeftuin op vso De Lasenberg in Soest hebben we overgedragen aan cultuurbemiddelaars KunstenHuis Idea en NEOS Cultuuronderwijs in Amersfoort.

Filmleraar in residence

Om nog beter aan te sluiten bij het onderwijs en samen te werken met docenten die hier enthousiast over zijn, hebben we deze periode twee filmleraren in residence aangesteld. In '23-'25 was dat Caroline Wisse, die specifiek op het raakvlak van filmeducatie en leesbevordering meewerkt aan trainingen en proeftuinen, waarin ze de waarde van filmeducatie voor het onderwijs vanuit de praktijk belicht. In '24-'25 is een tweede filmleraar in residence aangesteld, Remon Klik, landelijk winnaar filmleraar van het jaar '23-'24 en voormalig docent biologie in Amsterdam, die sinds dit jaar zich volledig stort op filmeducatie in zijn woonprovincie Flevoland.

Ook houden we goed contact met de regionale filmleraren van het jaar uit de afgelopen periode. Zij

blijven bij Filmhub Midden betrokken als ambassadeurs, waar we erg blij mee zijn.

André Broens ('21-'22) is er een tijdje uit geweest maar zal in '25-'26 weer starten op een basisschool in Lelystad. Zijn initiatief De Boekenbabbel heeft al op veel basisscholen een plek gekregen.

Niels Hexspoor ('22-'23) is ingezet voor verschillende trainingen over het bespreken van moeilijke onderwerpen in de klas door middel van film, bijvoorbeeld op de lerarenavond van het NFF en een congres van NEOS Cultuuronderwijs.

Astrid van der Knaap ('23-'24) heeft meegewerkt aan diverse trainingen voor (aankomend) leraren.

Paulina van der Schulp ('24-'25) is een sterke ambassadeur van filmeducatie bij de landelijke vereniging voor cultuurprofiel scholen gebleken. Zij heeft dit jaar met succes al meerdere scholen met de Filmhub verbonden, onder andere door een presentatie bij de landelijke vereniging van cultuurprofiel scholen. Daarnaast is zij actief bezig om een leerlijn filmeducatie op te zetten en deze te verankeren bij haar op school, in voorbereiding op het vak Film.

1.4

Een plek voor filmeducatie op lerarenopleidingen

Deze periode hebben we de contacten met de pabo's in de regio gecontinueerd en de gezamenlijke activiteiten verstevigd en uitgebouwd. Alle pabo's zien de waarde van filmeducatie en hebben de ambitie dit in hun curriculum een plek te geven. Het verschilt per pabo binnen welke sectie de eerste stappen worden gezet en waar de aansluiting wordt gezien. De Filmhub werkt ook hier op basis van behoefte en onderzoekt vanuit daar de uitbreidingsmogelijkheden.

Met de sectie Digitale Geletterdheid van de pabo Hogeschool Utrecht hebben we filmeducatie in

het eerste jaar verder verankerd. Door middel van co-teaching hebben een aantal docenten van de HU hun eigen deskundigheid met betrekking tot filmtechnieken en filmvaardigheden versterkt. Zij kunnen de colleges rondom filmeducatie nu zelf uitvoeren. Verder hebben we de studenten van de ALPO (Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs) deskundiger gemaakt op het gebied van film maken en hebben de studenten van de flex zich versneld gespecialiseerd in filmeducatie voor het jonge kind. In leerjaar 2 is informatievaardigheden het belangrijkste onderdeel van Digitale Geletterdheid. Het aantal lessen is beperkt waardoor hier minder ruimte is dan in leerjaar 1, maar 'film als informatiebron' krijgt een vaste plek binnen de lessen die er zijn. In schooljaar '24-'25 hebben we met de sectie Digitale Geletterdheid werkcolleges gegeven voor alle voltijdstudenten uit het 3e jaar in Utrecht en Amersfoort. De werkcolleges gingen deze keer over film kijken met leerlingen en het inzetten van de gesprekstoel (Kijk & Vertel) en de filmdatabase [filmeducatie.nl](https://www.filmeducatie.nl). Er

werd zowel een link gelegd met mediawijsheid als kunsteducatie. Ook was er een inspiratiesessie met de kunstdocenten van de HU pabo om een startschot te geven om filmeducatie beter te gaan meenemen in de kunstlessen. Deze sessie werd gegeven door kunstdocent Marah Haan van de pabo van Windesheim Almere.

Met de sectie Kunst van de Marnix Academie pabo is een conceptvisie geschreven voor het belang van filmeducatie op de pabo. Dit concept is gekoppeld aan de Kennisbasis lerarenopleiding basisonderwijs. De docenten willen deze uiteenzetting gebruiken om bij de procesgroep van het nieuwe curriculum uren voor film-educatie aan te vragen. Ook hebben we in samenwerking met Taartrovers een training aangeboden voor studenten van het derde en vierde jaar over filmeducatie voor het jonge kind.

Op de Marnix Academie hebben de kunstdocenten van de pabo geïnventariseerd wat er met film gebeurt in

de verschillende secties van de opleiding. De opleiding heeft de ambitie de verankering van filmeducatie in het curriculum te versnellen. Allereerst zullen we samen mogelijkheden analyseren in het bestaande curriculum en zullen we bepalen welke stappen we gaan zetten om hiermee verder te gaan.

Op de HKU hebben we een kennismakingscollege filmeducatie gegeven aan de eerstejaars studenten Fine Art & Docent Beeldend en een college filmeducatie aan de deeltijdstudenten van deze opleiding. Het Film Seminar dat we vorige periode hebben aangeboden heeft helaas dit jaar geen doorgang gekregen door beperkingen in tijd en personeelwisselingen op de opleiding. Wel is er een aanvraag om vanaf volgend schooljaar bij de docentenopleiding Beeldend meer in te zetten op filmanalyse. Hierover zijn we in gesprek.

Op de pabo van Hogeschool Windesheim in Almere verankerden we filmeducatie door vanaf '22-'23 een

jaarlijks programma filmeducatie aan alle eerste- en tweedejaars pabo-studenten te bieden. Hiermee zijn er weer 90 studenten wegwijs gemaakt in de mogelijkheden en kansen voor filmeducatie in het basisonderwijs. Het is nog niet gelukt om filmeducatie te verankeren voor derde- en vierdejaars studenten. Hier gaan we volgend jaar mee verder.

Op de HU lerarenopleiding geschiedenis hebben we een gastcollege filmmaken gegeven aan derde- en vierdejaars studenten geschiedenis. Deze gastles was onderdeel van de groepsopdracht waar studenten een videoproduct inclusief handleiding voor docenten over de kwestie Israël-Palestina moesten ontwikkelen. Het deelproduct is bedoeld als middel voor docenten om de gevoelige kwestie Israël-Palestina bespreekbaar te maken in de klas. In het videoproduct wordt een inhoudelijke basis geboden die rekening houdt met enkele criteria. De handleiding bevat een verantwoording en handelingssuggesties om de kwestie in de klas op verantwoorde wijze te behandelen. Wij hebben de studenten geleerd hoe ze een moeilijk onderwerp in de klas kunnen bespreken en welke rol film daarbij kan spelen. Ook hebben we de studenten laten oefenen met een mockumentary. N.a.v. onze gastles zijn de criteria en beoordeling aangescherpt. Deze groepsopdracht met aanscherping is vast opgenomen in het curriculum.

Overzicht activiteiten

UTRECHT

- HKU Fine Art kunstdocenten jaar 1, college Oriëntatie op Kunst: Filmeducatie **(live, 40 studenten)**
- Hogeschool Utrecht pabo jaar 1 voltijd, werkcollege Filmtechnieken **(live, 56 studenten)**
- Hogeschool Utrecht pabo flex versneld, college Spelen met Film in samenwerking met Taartrovers **(live, 50 studenten)**
- Hogeschool Utrecht ALPO jaar 3 voltijd, werkcollege Filmtechnieken **(live, 15 studenten)**

- Marnix Academie Pabo jaar 3 + 4, Minor Kunst, college Spelen met Film in samenwerking met Taartrovers **(live, 25 studenten)**
- Marnix Academie Pabo jaar 3 + 4 Profiel Kunst & Cultuur, Spelen met Film in samenwerking met Taartrovers **(live 25 studenten)**
- HKU docenten beeldende kunst en vormgeving jaar 1 deeltijd, Verdiepende workshop **(live, 35 studenten)**
- Hogeschool Utrecht Pabo jaar 3 voltijd, 4 werkcolleges Film kijken met leerlingen **(live, 65 studenten)**
- Hogeschool Utrecht ALPO jaar 3 voltijd, werkcollege Filmtechnieken **(live, 12 studenten)**
- Hogeschool Utrecht Pabo kunstdocenten inspiratiesessie **(live, 10 lerarenopleiders)**
- Hogeschool Utrecht lerarenopleiding geschiedenis, werkcollege Filmtechnieken **(live, 30 studenten)**

FLEVOLAND

- Hogeschool Windesheim Almere Pabo jaar 1+2, Dag van Filmeducatie '24 colleges **(live, 50 studenten)**
- Hogeschool Windesheim Almere Pabo jaar 1+2, Dag van Filmeducatie '25 colleges **(live, 40 studenten)**

LANDELIJK

- Beeldbekwaam, workshop van Boek naar Doek **(live, 25 deelnemers)**

**Totaal bereik: 443 studenten,
35 lerarenopleiders**

1.5

Samenwerking met cultuurbemiddelaars

Filmhub Midden verzorgt regelmatig workshops op evenementen van cultuurbemiddelaars. Een overzicht daarvan is te vinden onder [1.1](#) en [1.2](#).

Met de lokale en provinciale cultuurbemiddelaars is er regelmatig individueel overleg. Filmhub Midden woont ook reguliere overleggen van cultuurbemiddelaars bij. In de provincie Utrecht gaat het om het POCU Overleg, gecoördineerd door Kunst Centraal. In Flevoland gaat het om de werkgroep Culturaanbod en Innovatie, gecoördineerd door FleCk. Met verschillende cultuurbemiddelaars stemden we de inhoud van hun nieuwe CMK-4 aanvraag per 2025 af en hoe filmeducatie daar een plek in kan krijgen. Tevens zet Filmhub Midden steeds meer in op het realiseren van een plek voor filmeducatie in het kunstmenu van cultuurbemiddelaars.

Met Kunst Centraal zullen we de komende jaren samenwerken aan filmeducatief aanbod binnen het kunstmenu voor de hele provincie. Ook zetten we samen een filmeducatieve training op voor de CMK-scholen. Het project De Klank van Anansi, dat vorig schooljaar in samenwerking met Kunst Centraal en Cinekid is opgezet, is dit schooljaar opgenomen in het kunstmenu van Kunst Centraal. Naast de coördinatie van het lesmateriaal leverde Filmhub Midden ook de uitvoerende filmdocenten en de training daarvan voor dit project. In '23-'24 hebben 36 klassen van groep 3-4 op 28 scholen uit Vijfheerenlanden en Montfoort van de lessen genoten. In het schooljaar '24-'25 hebben 50 groepen op 29 scholen in Houten en Vijfheerenlanden aan dit project meegedaan en in het schooljaar 2025-2026 gaan er nog eens 50 groepen met de lessenserie van start. Zo bereiken we in drie jaar tijd zo'n 4000 leerlingen van groep 3 en 4 met filmeducatie. De leerkrachten waarderen de lessen gemiddeld met een 8,6. Kunst Centraal is voornemens *De Klank Van Anansi* wegens

dit succes langer dan 3 jaar op scholen aan te bieden.

In samenwerking met Kunst Centraal, Bibliotheek Lek & IJssel, BISC en animator Lydia Mikkers hebben we voor het cultuurprogramma van Kunst Centraal het project *De Grijze Stad* voor groep 5-6 ontwikkeld, waarbij filmeducatie aan leesplezier wordt gekoppeld en de lokale bibliotheek een rol speelt. Naast de coördinatie van het lesmateriaal leverde Filmhub Midden ook de uitvoerende filmdocenten en de training daarvan voor dit project. Het project is meerdere jaren inzetbaar en zal in schooljaar '25-'26 aangeboden worden op 13 scholen in IJsselstein, waarbij zo'n 350 leerlingen van groep 6 met filmeducatie aan de slag gaan.

Ook de samenwerking met NEOS Cultuuronderwijs heeft deze periode mooie resultaten opgeleverd voor scholen in Amersfoort en Leusden. De eerder ontwikkelde programmalijs Media voor het po is deze jaren doorgezet en er wordt een uitbreiding naar het vo verwacht. Er zijn korte lijntjes met de collega's van NEOS Cultuuronderwijs. Met NEOS Cultuuronderwijs werkten we aan verschillende proeftuinen en hebben we meerdere trainingen voor leraren georganiseerd.

KunstenHuis Idea had de wens een workshop filmeducatie voor groep 7 en 8 toe te voegen aan hun cultuureducatieve programma KunstLokaal, waarbij ze een langdurige samenwerking aan willen gaan met een gastdocent uit de regio Zeist. Filmhub Midden heeft filmmaker Quita Felix begeleid bij het ontwikkelen van een uitdagende pixelatieworkshop, waarin ze haar eigen werk als animator gebruikt. In '23-'24 hebben 10 klassen in Zeist deelgenomen aan de pixelatieworkshop. In '24-'25 waren dat 17 klassen. Leerkrachten beoordelden de workshop in de evaluatie met een 5 (de hoogste score). Ook in schooljaar '25-'26 zullen de lessen weer worden aangeboden. Daarnaast hebben we een inspiratiesessie gegeven voor 14 kunstvakdocenten vo over de mogelijkheden van film binnen de kunsten, zodat zij film beter kunnen meenemen in hun aanbod.

Met Theater Aan de Slinger in Houten schreven we mee aan het cultuurprogramma in de aanvraag, waarbij filmeducatie naast dans is gekozen als kunsteducatief aanbod waar de scholen de komende jaren mee aan de slag kunnen. 10 scholen hebben voor filmeducatie gekozen. Dit betekent dat er vanaf volgend schooljaar per schooljaar zo'n 35 groepen in Houten met een doorlopende leerlijn film aan de gang gaan.

Met School en Cultuur Veenendaal werken we aan filmeducatief aanbod, aangepast aan de behoeften en levensvisie van de Veenendaalse scholen. De impuls Flevoland in '24-'25 is uitgevoerd in samenwerking met alle cultuurbemiddelaars uit Flevoland (zie [hoofdstuk 5](#)).

1.6 Samenwerking met bibliotheken

Film en leesbevordering is inmiddels een specialiteit geworden van Filmhub Midden. Er wordt dan ook samengewerkt met verschillende bibliotheken. Een goed voorbeeld is het succesvolle project *Van Boek naar Doek*, dat deze jaren op verschillende oude en nieuwe scholen is uitgevoerd in Flevoland. Ook KunstenHuis Idea in Zeist heeft het project opgenomen in haar aanbod en Hoogt on Tour biedt het project vanaf schooljaar '24-'25 in Utrecht-stad aan. Naast een vo-variant hebben is dit jaar ook in een proeftuin een po-variant ontwikkeld, die we komend jaar verder zullen uitzetten.

Ook andere projecten worden via bibliotheken aangeboden op school. Een mooi voorbeeld is het Scholieren Filmfestival voor het po in Almere, in samenwerking met De Nieuwe Bibliotheek in Almere. Filmhub Midden faciliteerde een pilot, waarin leesconsulenten opgeleid werden om dit project inhoudelijk en organisatorisch aan scholen aan te kunnen bieden vanaf schooljaar '24-'25. Het project Boekenbabbel is een ander succesvol

voorbeeld van een leesbevorderend project, waar al veel scholen mee aan de slag zijn gegaan. Het nieuwe project *De Grijze Stad* met Kunst Centraal en Bibliotheek Lek & IJssel lijkt ook veel potentie te hebben en wordt gepresenteerd op het Kinderboekenfeest in september.

Het komende jaar blijft Filmhub Midden inzetten op deze kansrijke samenwerkingspartners en het verbinden van lezen en beeldtaal, waarbij uiteraard ook onze filmdocent in residence een belangrijke rol speelt. Filmhub Midden heeft hierin een landelijke voortrekkersrol: onze projecten worden inmiddels ook uitgevoerd op scholen in Friesland, Noord-Holland, Zeeland en Brabant.

2. Versterking van de infrastructuur voor filmeducatie

Filmhub Midden versterkt het filmeducatief aanbod in kwantiteit, kwaliteit, spreiding en samenhang. We doen dit door het bieden van overzicht, kennisdeling, deskundigheidsbevordering en het faciliteren van de verbinding van aanbieders met het onderwijs.

Doelgroep: aanbieders van filmeducatie: filmvertoners, filmvakdocenten, filmfestivals, cultuurbemiddelaars (eerstelijns) en bibliotheken (eerstelijns).

2.1

Kennisdeling en deskundigheidsbevordering filmvertoners

Voor filmvertoners (filmtheaters, festivals en bibliotheken) organiseerden we in november '23 en '24 weer een jaarlijkse kennisdag, waar best practices werden gedeeld, de gezamenlijke visie op filmeducatie werd versterkt en het netwerk werd versterkt. Voor deze doelgroep is de Korte Film Poule wat ons betreft hét aanbod om laagdrempelig aan de slag te gaan met filmeducatie. Naast de theaters die hier al eerder mee waren gestart, zijn dit jaar ook filmhuis Veenendaal, Corrosia Almere en De Meerpaal in Dronten aangesloten. De Filmhub financiert het abonnement in het eerste jaar voor de theaters en traint de medewerkers en/of vrijwilligers om de schoolbezoeken in goede banen te leiden en filmgesprekken te modereren. De Meerpaal (Dronten), School & Cultuur/Filmhuis Veenendaal en Aan De Slinger (Houten) zijn in schooljaar '24-'25 intensief begeleid door de Filmhub om het aanbieden van educatieve programma's (KFP) te versterken en te borgen.

"Anders zit je de hele tijd maar stil, gewoon te luisteren, en nu kon je echt bezig zijn en dingen maken, dus dat is wel veel leuker." - Leerling po

Overzicht activiteiten

- Vertonersbijeenkomst Midden '23 (live, 10 deelnemers)
- Aanbod Korte Film Poule programma's bij De Lieve Vrouw (Amersfoort), Hoogt on Tour (Utrecht), De Nieuwe Bibliotheek (Almere), Corrosia (Almere), Theater Aan de Slinger (Houten), Filmtheater Veenendaal en De Meerpaal (Dronten)

- Zin in Film, moderatietraining voor Filmhuis Veenendaal in samenwerking met School en Cultuur Veenendaal (live, 8 deelnemers)
- Vertonersbijeenkomst Midden 24 (live, 10 deelnemers)
- Moderatietraining KFP De Meerpaal (live, 5 deelnemers)
- Moderatietraining KFP Aan de Slinger (live, 5 deelnemers)

2.2

Filmdocentenpoule

Om te voldoen aan de groeiende behoefte van filmfestivals, theaters en bemiddelaars om meer vakdocenten filmeducatie in te zetten, hebben we de filmdocentenpoule verder uitgebreid. Ondertussen bestaat de poule uit 80 filmdocenten.

Bijeenkomsten

In zowel 2023-2024 als 2024-2025 hebben we voor deze groep 4 bijeenkomsten georganiseerd. In deze bijeenkomsten presenteren filmdocenten best practices aan elkaar. Naast dit terugkerende onderdeel hebben we steeds één onderwerp uitgekozen en vragen we een filmdocent uit de poule met ervaring op dit gebied om hier dieper op in te gaan. Een voorbeeld hiervan is filmeducatie voor het gespecialiseerd onderwijs en een sessie over de financiële kant van het filmdocentschap.

Filmdocenten.nl

Om de filmdocenten beter zichtbaar te maken voor cultuurbemiddelaars en aanbieders is een online smoelenboek ontwikkeld, waarin uitgebreid gezocht kan worden naar filmdocenten op niveau, leerjaar, thema en discipline. Filmdocenten maken zelf een profiel aan, waarbij de Filmhub modereert. De filmdocenten worden opgenomen in de infographic Midden, waarin alle filmeducatief aanbod in Midden op één plek te vinden is. Cultuurbemiddelaars en aanbieders kunnen zelf zoeken

en contact opnemen met een filmdocent die past bij hun project. Daarnaast kan de Filmhub uiteraard altijd meedenken, wat dan ook regelmatig gebeurt.

Didactische training

Om nieuwe filmdocenten met nog weinig didactische ervaring te ondersteunen, hebben we de Animatiebus gevraagd om een trainingsreeks te geven om kennis te maken met het vak. Zes beginnende filmdocenten hebben in vier trainingen een filmles ontworpen en deze gepresenteerd. Na de training zijn ze met deze lessen de scholen ingegaan om ervaring op te doen. De training vormde een startpunt voor beginnende filmdocenten om voldoende ervaring en deskundigheid op te doen om de eerste stappen te zetten voor de klas.

Buddy systeem

Ook hebben we een buddy systeem opgezet, waarmee beginnende filmdocenten kunnen meelopen met een ervaren filmdocent. Ook kan een filmdocent aangeven wanneer zij zijn gevraagd voor een educatief project en hier graag coaching-on-the-job bij zouden willen.

In dat geval zoeken we een ervaren filmdocent ter ondersteuning. 12 beginnende filmdocenten hebben dankzij dit systeem hun eerste stappen kunnen zetten als filmdocent.

“Ze kijken anders naar animatie en luisteren anders naar de geluiden, nu ze weten hoe dit gemaakt wordt.”

- Leraar po

Om te zorgen dat nieuwe freelancers gauw vlieguren kunnen maken, bieden we hen de mogelijkheid om ervaring op te doen binnen proeftuinen en projecten van onze partners. We zien dat het lerarentekort kansen biedt voor nieuwe filmdocenten om met ondersteuning van de Filmhub snel veel ervaring op te doen. Op deze manier groeit het aanbod tegelijk kwantitatief en kwalitatief en zijn meer filmdocenten met leservaring beschikbaar voor de scholen.

Filmtechnieksets

Omdat de kosten en beschikbaarheid van filmtechnieksets voor veel filmdocenten een struikelpunt bleek, hebben we in '23-'24 drie filmtechnieksets aangeschaft. De sets worden beheerd door vier partners uit ons netwerk: NEOS Cultuuronderwijs (Amersfoort), Common Frames (Utrecht), De Kubus (Lelystad) en filmleraar in residence Remon Klik (Almere). Deze partners gebruiken de sets om hun filmeducatie aanbod te versterken en zijn gratis aan te vragen door filmdocenten uit onze poule voor hun lessen. In '24-'25 is er een vierde set bijgekomen voor de impuls filmeducatie in Flevoland. Deze set blijft beschikbaar in opvolgend schooljaar voor scholen en filmdocenten in Flevoland.

– **Bijeenkomst 1 | Kick-off schooljaar | 2023-2024**
(14 deelnemers)

Samen met de filmdocenten hebben we vooruitgekeken naar het nieuwe schooljaar. We hebben het smoelenboek filmdocenten.nl gepresenteerd en het buddysysteem geïntroduceerd. We hebben bij de filmdocenten opgehaald wat hun doelen voor aankomend jaar zijn en wat ze graag uit de filmdocentenpoule zouden willen halen in de komende bijeenkomsten.

– **Bijeenkomst 2 | Speciaal onderwijs | 2024-2025**
(10 deelnemers)

Vanuit de filmdocenten kwam er een vraag om dieper in te gaan op het gespecialiseerd onderwijs. Mannin de Wildt (regisseuse en filmdocent) presenteerde een lessenserie die zij specifiek voor het gespecialiseerd onderwijs heeft ontwikkeld. Aan de hand hiervan zijn we in gesprek gegaan over deze doelgroep.

– **Bijeenkomst 3 | Animatie en geldzaken | 2023 - 2024**
(10 deelnemers)

De kick-off van het nieuwe schooljaar met de filmdocenten. Filmdocent en 3D-animator Lydia Mikkers heeft laten zien hoe haar animatielessen eruit zien. De filmdocenten hebben zelf een thaumatroop gemaakt en inspiratie opgedaan voor hun eigen animatieles. Er kwamen veel vragen van de filmdocenten over hoe je een offerte opstelt en wat een passende vergoeding is voor het soort opdracht. Aan de hand van praktijkvoorbeelden zijn we hierover met hen in gesprek gegaan.

– **Bijeenkomst 4 | 2023 - 2024**
(16 deelnemers)

Deze bijeenkomst hebben we ook opengesteld voor leraren die veel met filmeducatie bezig zijn in hun lessen. Samen met hen en de filmdocenten hebben we kennis en ervaringen uitgewisseld en teruggekeken op het schooljaar.

– **Bijeenkomst 1 | NFF/Filmleraar van het jaar | 2024-2025**
(15 deelnemers)

Filmdocent Karlijn Naaijken heeft verteld over haar werk als moderator op het NFF en heeft met ons een film gekeken en nabesproken uit het programma. Tevens heeft filmdocent in residence en filmleraar van het jaar 2023-2024 Remon Klik verteld over documaken.nl en hoe hij in samenwerking met Filmhub Midden een extra impuls aan filmeducatie gaat geven in Flevoland met het project: Het Verhaal van Flevoland.

– **Bijeenkomst 2 | documentaire | 2024-2025**
(16 deelnemers)

De tweede bijeenkomst van schooljaar 2024-2025 stond volledig in het teken van documentaire maken. Er is een werkvorm gepresenteerd over hoe je op leerlingen op een interactieve wijze de basis filmt technieken voor het maken een documentaire overbrengt. We hebben gekeken naar de jeugddocumentaire gemaakt door filmdocent Rinske Bosch en naar de winnende documentaire van het Scholieren Documentairefestival '23-'24.

– **Bijeenkomst 3 | AI | 2024-2025**
(25 deelnemers)

AI ontwikkelt zich in sneltreinvaart en is ook terug te zien in het onderwijs. Filmdocent en expert op het gebied van AI, Ruben Peters, heeft een presentatie gegeven over wat je kan met AI in je filmlessen. Van hulp bij het komen tot een filmscript tot het maken van special effects.

– **Bijeenkomst 4 | Filmacteren | 2024-2025**
(19 deelnemers)

Op verzoek van diverse filmdocenten was deze bijeenkomst gericht op wat je kunt met filmacteren in je lessen. Waarin verschilt acteren voor de camera met acteren op een toneel? Filmdocent en theatermaker Fleur Mennega en docent drama Claartje Opstal hebben laten zien hoe zij aan de slag gaan met filmacteren aan de hand van een aantal werkvormen.

2.3.

Filmmakers in de klas

De kennismaking van het onderwijs met Nederlandse filmmakers is voor Filmhub Midden van grote waarde. De vorige periode hebben we al samen met filmmaker Mascha Halberstad een gastles rondom de film *Knor* voor de midden- en bovenbouw van het basisonderwijs ontwikkeld. Leerlingen leren hierin op speelse wijze hoe animatiefilm gemaakt wordt en worden geïnspireerd om zelf animatie te maken. Vorig jaar gaf Mascha de les in Dronten. Dit jaar heeft zij de les aan verschillende klassen op 2 scholen in Biddinghuizen en Almere gegeven. De leerlingen zagen van tevoren de film in het filmhuis. Het komende jaar onderzoeken we of dit aanbod voor meer scholen interessant is en of het via onze partners kan worden aangeboden.

– Filmmaker in de klas: Knor groep 4-5-6

Ontwikkeld in samenwerking met De Meerpaal en Basisschool De Toekomst (Dronten). Uitvoer schooljaar '23-'24 op De Schatkamer (Biddinghuizen) met Mascha Halberstad en Het Drieluik (Almere). In deze lessenreeks kijken leerlingen de film *Knor* in het filmhuis, komt de filmmaker van *Knor* in de klas en gaan leerlingen vervolgens zelf aan de slag met de animatietechniek uit de film.

Bereik: 6 leraren, 135 leerlingen

- Samen met het NFF en animator Lydia Mikkers hebben we een les ontwikkeld bij de Nederlandse animatiefilm *Victor Vleermuis*. Bij deze les gaat animator Lydia Mikkers de klas in om leerlingen inzicht te geven in het maken van de animatiefilm, nadat zij de film in de filmzaal hebben gezien. Leerlingen gaan onder haar begeleiding ook aan de slag met het ontwerpen van een animatiefiguur. Lydia zal in het schooljaar '25-'26 lesgeven op 5 scholen die tijdens het Nederlands Filmfestival Victor Vleermuis op het grote scherm hebben gezien.

- De film *Schoenmaten* van filmmaker Quita Felix uit Zeist is dankzij Filmhub Midden opgenomen in het komende CmK-programma voor groep 5 vanuit Theater Aan de Slinger. De Filmhub heeft ervoor gezorgd dat er binnen het programma een video van de maker te zien is. Hierin legt Quita uit hoe ze de film gemaakt heeft, wat ze daarbij belangrijk vindt en hoe fantasie een rol speelt in haar makerschap. In de komende 3 jaar zullen zo'n 50 groepen 5 dit zaalprogramma bezoeken.

Verder werkten we samen met Rinkel Film rond de ontwikkeling van het scenario van de film *Bizar*. De leerlingen van groep 8 op basisschool Graaf Floris in Loenen aan de Vecht vormden een klankbordgroep. Deze leerlingen hebben drie lessen gehad, onder meer van de regisseur van de film en de scenarist. Filmhub Midden heeft een filmdocent gefaciliteerd voor de onderwijskundige ondersteuning. In deze proeftuin hebben leerlingen, leraren en filmmakers van elkaar geleerd. In najaar 2024

is een testscreening georganiseerd met basisschool De Stek uit Houten voor de film *Iedereen is van de Wereld*.

Regisseur Steven Wouterlood heeft een kick-off verzorgd voor een boekverfilmingsproject op Werkplaats Kindergemeenschap in Bilthoven. Vanuit makersperspectief neemt hij de leerlingen mee in wat er allemaal komt kijken bij een boekverfilming. De kick-off is zeer positief ontvangen en wordt een vast onderdeel van het boekverfilmingsproject op deze school. Vanaf '25-'26 is dit aanbod ook beschikbaar voor alle andere scholen. Ook willen we vaker gaan samenwerken met kleinere, lokale makers. Daarom ondersteunen we een educatief project van Hanneke van der Linden, een Utrechtse filmmaker, rondom haar nieuwe korte film *Loulou* die in najaar 2025 gereed is. Met ondersteuning van Filmhub werkte Hanneke al tijdens de productiefase aan dit project en werden twee pabo-studenten aan het project verbonden. Door uitval van de maker is de pilotfase van dit project verplaatst naar najaar 2025. Dan maken we 3 pilotlessen mogelijk op Utrechtse scholen.

2.4 Evenementen

- Meet-Ups

Deze periode hebben we 8 laagdrempelige Meet-Ups georganiseerd waarbij ons netwerk werd uitgenodigd om bij één van onze activiteiten of een van onze partners mee te kijken. Ook waren er twee lerarenavonden op het Nederlands Filmfestival, die Filmhub Midden inhoudelijk heeft ingevuld.

- Filmfestivals

Filmhub Midden heeft in '23-'24 één en in '24-'25 twee filmfestivals gerealiseerd: Het Scholieren Documentaire festival, waar de beste documentaires gemaakt door scholieren uit Midden Nederland werden vertoond in filmtheater De Lieve Vrouw in Amersfoort. En het Flevoland One Minute Filmfestival, waar de beste one-minutes uit Flevoland gemaakt door leerlingen werden vertoond in De Meerpaal in Dronten. Beide festivals zijn zeer goed bezocht (Scholieren Documentairefestival: 78 bezoekers, Flevoland One Minute Filmfestival: 121 bezoekers) door leerlingen, familie en leraren. Winnaars stromen door naar het Nationaal Film Festival voor Scholieren (NFFS) in Lelystad, dat hiermee nieuwe scholen bereikt. In '25-'26 wordt onderzocht of deze festivals kunnen voortbestaan onder de vlag van cultuurbemiddelaars uit de regio.

- Jaarlijkse Kennisdag

De voorbereiding en uitvoering van de jaarlijkse kennisdag kost behoorlijk veel tijd en geld. Alhoewel we van plan waren om net als de vorige jaren twee jaarlijkse kennisdagen te organiseren voor elk provinciaal netwerk, is in overleg met de partners gekozen voor een jaarlijkse kennisdag, waar projecten en partners uit beide provincies voor het voetlicht worden gebracht. Op deze feestelijke middagen in Bibliotheek Neude vertelden leraren en aanbieders wat ze hebben gedaan en geleerd, met uiteraard de nadruk op de meerwaarde van filmeducatie voor het onderwijs. Van deze dagen maakte de Clipjesfabriek uit Almere twee aftermovies.

Overzicht activiteiten

- Lerarenavond NFF: De onderwijsfilm
(live, 18 deelnemers)
- Scholieren Documentairefestival Amersfoort '23-'24
(live, 70 deelnemers)
- Kaboom Animation Festival Utrecht
(live, 9 deelnemers)
- Kennisdag Utrecht en Flevoland '23-'24
(live, 51 deelnemers)

- Lerarenavond NFF: Film en burgerschap
(live, 20 deelnemers)
- Scholieren Documentairefestival Amersfoort '24-'25
(live, 78 deelnemers)
- One Minute Filmfestival Flevoland '24-'25
(live, 120 deelnemers)
- Kennisdag Utrecht en Flevoland '24-'25
(live, 63 deelnemers)

Totaal bereik: 429 deelnemers

3. Monitoring & evaluatie

Filmhub Midden brengt de voortgang ten aanzien van structurele inbedding van filmeducatie in het onderwijs in kaart. We evalueren de activiteiten van de Filmhub en monitoren het effect en de impact van onze activiteiten op de pijlers van verankering.

Doelgroep: scholen, aanbieders van filmeducatie: filmvertoners, filmvakdocenten, filmfestivals, cultuurbemiddelaars, bibliotheken, financiers.

3.1

Evaluatie

De (activiteiten van de) Filmhub evalueren we uiteraard middels de toolkit van onderzoeksbureau Significant A.P.E. Om ons bereik beter in kaart te brengen en het effect van de activiteiten van de Filmhub meer inzichtelijk te maken, houden we ook in een excelsheet gegevens bij met betrekking tot de voortgang op het gebied van verankering van elk contact, gelinkt aan de kwalitatieve monitor uit de toolkit. Dit geldt voor zowel scholen, aanbieders, bemiddelaars als bibliotheken. De vijf pijlers van verankering en bijbehorende indeling in scenario's, zoals bepaald in het landelijk onderzoek, zijn hierbij het uitgangspunt. Dit is een waardevolle toevoeging aan het bijhouden van de kwantitatieve bereikcijfers van onze activiteiten.

3.2

Landelijk onderzoek

Samen met alle Filmhubs hebben we deze periode geïnvesteerd in een vervolg op het landelijke onderzoek naar de status van verankering van filmeducatie in het onderwijs uit '21-'22. De uitvoering van dit eerdere onderzoek was zeer tijdrovend en sloot ook niet goed aan bij de behoefte van zowel de school als de Filmhubs. Dit leidde tot de wens om te komen tot een versimpelde versie, die middels een dashboard beeld geeft van de verankering van een school op de verschillende pijlers en daarmee inzicht in mogelijke vervolgstappen. Deze filmscan is uitgetest door de Filmhubs in de periode januari-juni '25 en zal per september '25 beschikbaar zijn om in te zetten in het project.

Ook zijn de Filmhubs van plan om samen toe te werken naar een scholenvolgsysteem, waarin de inzet en activiteiten van de filmhub op scholen op een vergelijkbare manier worden geregistreerd en kan worden gevolgd. Uiteraard wordt daarbij rekening gehouden met AVG regels. De eerste verkenning van behoeften en mogelijkheden heeft inmiddels plaatsgevonden; de ontwikkeling van het systeem staat gepland voor schooljaar '25-'26.

“Doordat ze het verhaal het creatief moeten verwerken, duiken de leerling écht in het verhaal.”

- Leraar po

Ondertussen zijn de organisaties Common Frames, Digital Playground en Bekijk 't gestart met de voorbereidingen voor een onderzoek voor de doelgroepen praktijkonderwijs, vmbo en nieuwkomersonderwijs. Dit is gericht op het versterken van (leer)plezier door middel van filmeducatie. Filmhub Midden denkt hierin mee en heeft een eerste brainstorm op een school in Utrecht mogelijk gemaakt.

Filmeducatie in Beeld

Aftermovies [GA NAAR AL ONZE VIDEO'S](#)

Flevoland One Minute
Filmfestival 2025

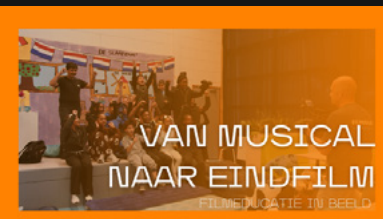
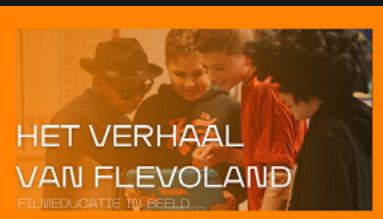

Filmeducatie in Midden Nederland:
Kennis- & Inspiratiebijeenkomst
2025

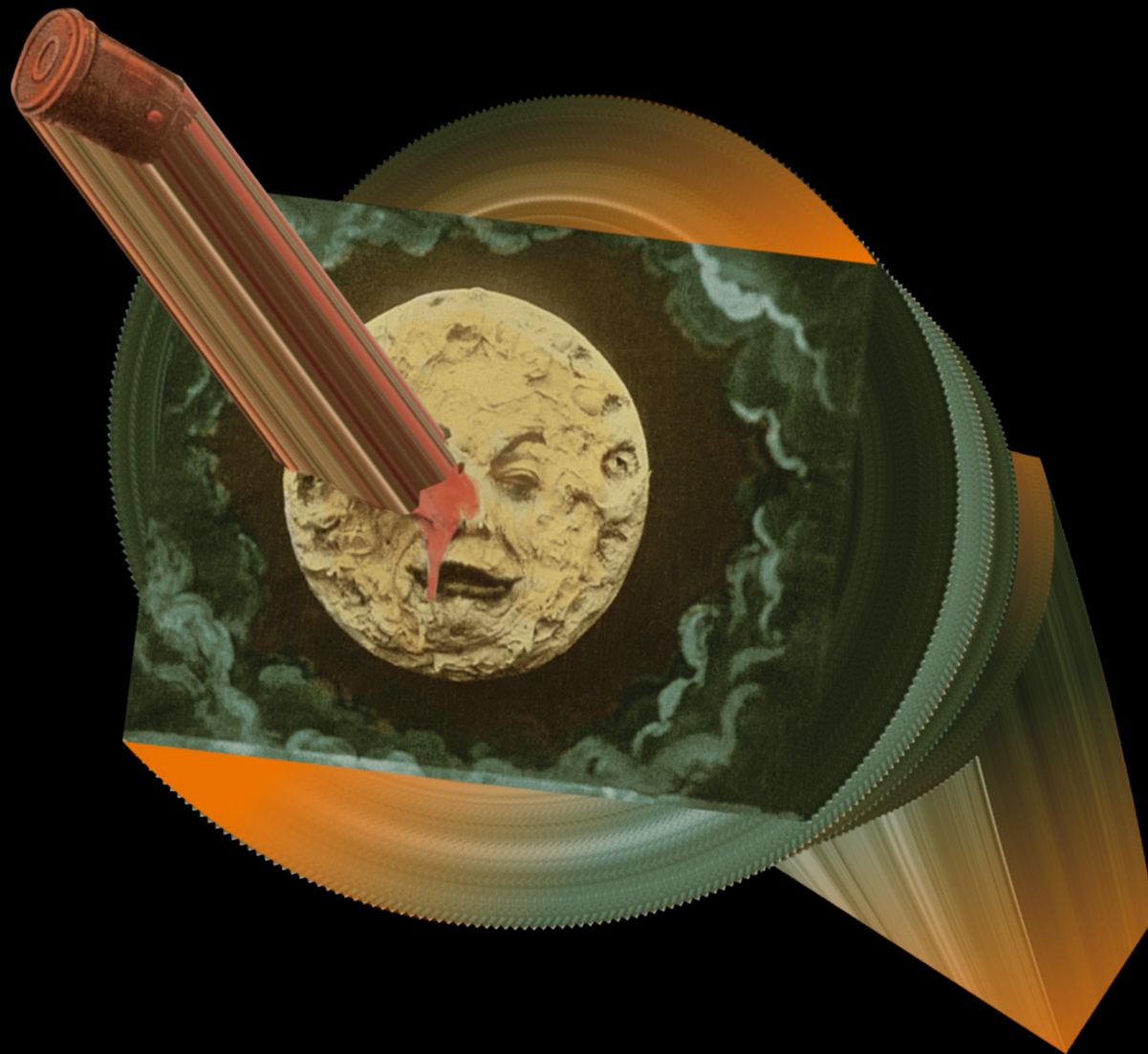

Filmeducatie in Midden Nederland:
Kennis- & Inspiratiebijeenkomst
2024

Filmeducatie in Beeld [GA NAAR AL ONZE VIDEO'S](#)

4. Zichtbaarheid & promotie

Om de vraag naar filmeducatie verder aan te jagen bij het onderwijs én de bestaande infrastructuur te versterken, is zichtbaarheid van filmeducatie en communicatie over de activiteiten van de Filmhub en partners van belang. We maken de activiteiten uit dit projectplan zichtbaar en voeren campagnes uit rondom regionale en landelijke producten en events.

Doelgroep: onderwijs, aanbieders van filmeducatie: filmvertoners, filmvakdocenten, filmfestivals, cultuurbemiddelaars, bibliotheken, financiers.
Scenario: 1-2-3-4

Ook afgelopen jaren hebben we hard gewerkt aan de zichtbaarheid van onze activiteiten en campagnes rondom regionale en landelijke producten en evenementen. We zien op de kanalen waarvan we het bereik kunnen meten een groei die overeenkomt met de gestelde doelen, of zelfs de gestelde doelen overtreft, waaruit we concluderen dat onze aanpak nog steeds effectief is en aansluit bij de behoeften van de doelgroepen. Het websitebezoek is gelijk gebleven.

BEREIKCIJFERS FILMHUB MIDDEN	JULI 2023	DOEL JULI 2025	JULI 2025	GROEI
LinkedIn	625 volgers	675 volgers	766 volgers	+22,5%
Instagram	212 volgers	300 volgers	331 volgers	+65%
Nieuwsbrief voor leraren	310 subscribers 40% openingspercentage 13% klikpercentage	400 subscribers	619 subscribers (404 po + 215 vo) 45% openingspercentage 13% klikpercentage	+99,5%
Nieuwsbrief voor aanbieders	171 subscribers 45% openingspercentage 9% klikpercentage	225 subscribers	209 subscribers 64% openingspercentage 12% klikpercentage	+22%
Gemiddelde aantal websiteweergaven per maand	1241 weergaven	1500 weergaven	1249 weergaven	+0,5%

4.1 Profilering

Zoals in de aanvraag beschreven profileert Filmhub Midden zich als “Eerste Hulp Bij Filmeducatie” op de website en social mediakanalen en in onze mails, nieuwsbrieven en producten. We tonen onze liefde voor film via het gebruik van quotes en stills in producten, mails en campagnes. We laten onze expertise op het gebied van filmeducatie zien door onze concrete tips en duidelijke handvatten.

“Als leraar moet je eigenlijk zoveel zelf bedenken hoe je het wilt aanpakken in de lessen, en om daar een beetje hulp bij te krijgen van Filmhub Midden is gewoon heel fijn.”

- Leraar vo

4.2 Partnerstrategie

De kernpartners spelen een essentiële rol in het bereiken van nieuwe leraren (met name scenario 1-2). We houden de kernpartners en andere stakeholders op de hoogte via een periodieke nieuwsbrief. Tegelijkertijd merken we dat de samenwerking met de (kern)partners optimaal verloopt wanneer ook intern bij de partner een gevoel van urgentie heerst. Daarbij spelen dus ook andere werknemers en directieleden van de kernpartners een belangrijke rol. Ook kan het gezamenlijk organiseren van een evenement of project helpen bij het gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij goede afspraken gemaakt kunnen worden over taakverdeling en planning.

Ook werken we steeds vaker samen met andere aanbieders en bemiddelaars in de regio. Door inhoudelijke samenwerkingen aan te gaan met partners in de regio, ontstaat er ook een sterkere band tussen de communicatiemedewerkers en wordt het makkelijker om elkaar te benaderen met vragen, ideeën en/of content. We merken dat aanbieders en bemiddelaars in de regio ons steeds beter weten te vinden, zowel als zij zelf op zoek zijn naar content voor hun eigen kanalen, als wanneer zij beschikbare content hebben die wij op onze kanalen kunnen delen.

Met het Landelijke Netwerk Filmeducatie en de regionale Filmhubs werken we op communicatiegebied op een aantal vlakken samen. In een maandelijks overleg bespreken we regionale ontwikkelingen en content en wisselen we kennis en inspiratie uit. We delen elkaars evenementen en producten waar deze ook relevant zijn

voor onze eigen regionale doelgroep. Ook werken we samen aan een social mediastrategie. Deze structurele overleggen dragen bij aan de onderlinge kennis van wat er bij de Filmhubs speelt en vergemakkelijken de samenwerking. Het maakt het makkelijker om elkaar aan te spreken, te vinden en elkaars expertise te benutten. Ook hebben we weer samengewerkt aan de landelijke projecten die zich richten op het bereiken van nieuwe leraren, onder andere Schoolfilm van de Maand, Filmleraar van het Jaar en Beeldbekwaam in het Onderwijs.

Afgelopen jaar is ook een samenwerking met Splendid ontstaan rondom de bioscoopfilms *Juf Braaksel* en *De Magische Ring en Superkrachten Voor Je Hoofd*. Samen met Netwerk Filmeducatie en de regionale hubs is een social mediacampagne opgezet waarbij scholen uitgenodigd werden om zelf een film te maken en in te sturen. Deze samenwerking heeft zowel de banden met deze distributeur als de onderlinge band tussen de hubs bevorderd en heeft ons tevens in contact gebracht met een paar nieuwe scholen in onze regio.

4.3 Social media strategie

Met ongeveer drie posts per week maken we op Instagram en LinkedIn onze projecten, evenementen en producten zichtbaar. De gestage groei die zichtbaar is, toont aan dat we nog steeds de goede kant op gaan. Ook zijn we begonnen met het inzetten van AI-tools om efficiënter gebruik te maken van de mogelijkheden van social media. Zo gebruiken we via CapCut de mogelijkheid om automatische ondertiteling voor Instagramvideo's te genereren en synchroniseren, en maken we gebruik van Chat GPT en TypeTone om te ondersteunen bij het schrijven van teksten voor social mediakanalen.

Afgelopen periode is op LinkedIn geadverteerd rondom de filmuurtjes, de filmsnacks en Filmleraar van het Jaar. Met ons online advertentiebudget zijn ruim 150.000 extra

weergaven gecreëerd voor ons LinkedIn-account. Deze weergaven tellen op bij de onafhankelijke weergaven (ongeveer 50.000). Het totaal aantal volgers stijgt ook gestaag in de afgelopen twee schooljaren.

"Film spreekt alle leerlingen aan: ze kijken het veel, ze doen er veel mee, op hun telefoon, via YouTube, via Netflix. Dus alles wat wij ze nu meegeven, zien ze dan ook ineens in de films terug die ze thuis kijken."

- Leraar vo

Op Instagram is gewerkt aan het verbeteren van de customer journey over de profielpagina heen door het toevoegen van highlights op het profiel. Binnen bepaalde thema's zijn nu makkelijk en snel filmtips te vinden zodra je op de profielpagina komt. Ook hebben we een Linktree aangemaakt voor Instagram, waardoor we makkelijker kunnen doorverwijzen naar de juiste pagina op de website bij een post. Daardoor kunnen we bezoekers van een Instagram Post nu makkelijker begeleiden naar datgene wat ze zoeken. In het tweede projectjaar is besloten om, in verband met de internationale, politieke verschuivingen, minder nadruk te leggen op het gebruik van Instagram en Meta. Dit houdt in dat wij geen geld meer steken in het adverteren via Instagram, en dus geen geld meer stoppen in het platform Meta. Ook hebben we minder tijd gestoken in het creëren van losse content speciaal voor Instagram. Wel zijn we doorgegaan met de standaard rubriek 'Filmtip Friday', posten we content die we op LinkedIn plaatsen soms door op Instagram (o.a. de professionele beelden van onze eigen evenementen) reposten we de content van anderen (o.a. filmtips van Netwerk Filmeducatie of regionale hubs) en accepteren we uitnodigingen om bijdrager te worden van posts (o.a. Schoolfilm van de Maand). Deze keus komt enerzijds voort uit de ideologie die uitgedragen wordt door Instagram en Meta. Anderzijds merkten we ook dat

Instagram meer gericht is op vermaak en ontspanning, terwijl wij met onze content juist eerder willen verbinden, verdiepen en inspireren. In de vorm waarop we nu Instagram gebruiken, zijn we nog wel voldoende zichtbaar op Instagram en genereren we ook nog steeds bereik, maar steken we er minder tijd en geen geld meer in.

Qua content is er, in samenwerking met de andere regionale hubs met een Instagramaccount, een videoformat ontwikkeld waarin elke vrijdag een actuele filmtip wordt gedeeld. Deze filmtip sluit aan op iets wat binnenkort speelt in het onderwijs (bijvoorbeeld Ketu Koti, Paarse Vrijdag of Kerst). De filmtip wordt tegelijkertijd gedeeld op alle Instagram accounts om zo zichtbaarheid te optimaliseren. Deze samenwerking bevalt goed en door de taken binnen dit format te verdelen, scheelt de samenwerking iedereen tijd.

Ook plaatsen we sinds deze projectperiode regelmatig korte, eenvoudige sfeervideo's van bijeenkomsten. Door met videomateriaal terug te kijken op evenementen, ontstaat er meer interactie met de posts (simpelweg omdat social mediaplatforms videocontent prefereren) en kunnen we een sfeervol beeld neerzetten van hoe een bijeenkomst om het voor bezoekers aantrekkelijker te maken de volgende keer ook te komen. Ook experimenteren we op LinkedIn met het afwisselend plaatsen van persoonlijkere en luchtigere posts, waar goed op gereageerd wordt door de doelgroep. Dit is terug te zien in het aantal interacties met dat type posts.

4.4

Nieuwsbrief en mailings

We sturen één keer in de twee maanden een nieuwsbrief naar de leraren in ons bestand, waarvan één naar de po-leraren en één naar de vo-leraren. In deze nieuwsbrieven staan praktische tips centraal: concrete filmtips, lesvoorbeelden en ideeën. De nieuwsbrief naar het po

heeft een gemiddeld openingspercentage van 49% en een gemiddeld klikpercentage van 15%. De populairste nieuwsbrief is zowel in schooljaar '23-'24 als in schooljaar '24-'25 de nieuwsbrief rondom de Kinderboekenweek. Voor het vo geldt een gemiddeld openingspercentage van 40% met een gemiddeld klikpercentage van 8%. Bij het vo is minder duidelijk een piek te zien voor een bepaalde nieuwsbrief. Mailchimp heeft een benchmark voor nieuwsbrieven in het onderwijs, waarbij het gemiddelde openingspercentage ligt op 36% en het gemiddelde klikpercentage op 3%. Wij zitten daar met onze gemiddelde openings- en klikpercentages boven, wat we zien als een goed teken.

"Ik vond het mooi dat er een samenwerking was tussen de taalvakken en CKV, het is heel leerzaam om op deze manier zo actief met taal bezig te zijn."

- Leraar College de Heemlanden (Houten)

We informeren de stakeholders, kernpartners, aanbieders, bibliotheken, bemiddelaars en filmdocenten periodiek op momenten dat er voor hen relevante informatie is. We merken dat nieuwsbrieven naar specifieke doelgroepen sturen, en alleen op momenten dat het echt relevant is, het openingspercentage ten goede komt. De gerichte mails naar de filmdocenten hebben bijvoorbeeld een vrij hoog gemiddeld openingspercentage van 75% en een klikpercentage van 14%. Daarnaast maken we veel gebruik van de mogelijkheden om direct mails te sturen naar mensen die eerder interesse hebben getoond in een evenement, product of campagne. Doordat we specifiek op iemands interesse kunnen targetten, zien we ook daar een relatief hoog openings- en klikpercentage (respectievelijk 55% en 11%). Ook sturen we service- en aftermails naar mensen die bij een bijeenkomst zijn geweest, waarvan we niet de statistieken bij kunnen houden, maar wat we zien als een belangrijke vorm van zorg en nazorg.

4.5

Website

De gezamenlijke website van alle hubs blijft de komende periode een aandachtspunt. Afgelopen jaar is ervoor gezorgd dat de extra producten die zijn gecreëerd een vindbare plek hebben op de website. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de filmtechnieksets, Kijk en Vertel en de diverse formats die ontwikkeld zijn. Ook hebben we nog kritischer gesegmenteerd op doelgroep, waarbij bijvoorbeeld de formats (zie 1.3) een plek op de website hebben gekregen. Ook komend jaar blijft de customer journey op en naar de site onze bijzondere aandacht hebben en zorgen we dat alle doelgroepen optimaal worden bediend met informerende en inspirerende content.

5. Impuls Flevoland '24-'25

In schooljaar '24-'25 hebben we met de overgebleven middelen uit schooljaar '23-'24 een extra impuls gegeven aan filmeducatie in de provincie Flevoland. Met deze impuls werd een stevige link gelegd tussen filmeducatie en cultureel erfgoed, aansluitend bij het cultuurbeleid van de provincie Flevoland. Het project werd uitgevoerd door de filmdocent in residence Flevoland en het team van Filmhub Midden. De werving van scholen voor het project geschiedde via de cultuurbemiddelaars.

Activiteiten

PRIMAIR ONDERWIJS : HET VERHAAL VAN ... (GROEP 7-8)

Ontwikkeld in samenwerking met filmleerler in residence Remon Klik en FleCK, De Meerpaal (Dronten), De Kubus (Lelystad), Collage Almere, De Verbeelding (Zeewolde), Cultuurbedrijf Noordoostpolder, Muzisch Centrum (Noordoostpolder/Urk). Bij Het Verhaal van... gaan leerlingen op zoek naar bijzondere plekken, personen en verhalen in hun gemeente. Door een korte campagnevideo voor hun gemeente te maken, vertellen de leerlingen zo samen hét verhaal van hun gemeente. Tevens bieden we een training voor de deelnemende leraar.

Zowel de Meerpaal (Dronten) en Collage Almere willen komend jaar deze filmworkshops blijven aanbieden en ook NEOS Cultuuronderwijs (Amersfoort) heeft interesse getoond in een vergelijkbaar project in de gemeente.

VOORTGEZET ONDERWIJS: FLEVOLAND ONE MINUTE FILM FESTIVAL

Omdat het maken van film in de klas onder leiding van een professional in onze ervaring zeer enthousiasmerend werkt om een school aan de slag te laten gaan met filmeducatie, gingen we op 5 vo-scholen in de provincie aan de slag met een One Minute Film workshop. De beste films deden uiteindelijk mee aan het Flevoland One Minute Filmfestival, dat we organiseerden in De Meerpaal in Dronten in juni '25, waar meer dan 100 bezoekers op af kwamen.

Met het festival sloegen we twee vliegen in één klap; het diende tegelijkertijd als regionale voorronde voor het NFFS, dat zo in contact kwam met een aantal nieuwe scholen in Flevoland. Daarmee werd dus ook de connectie van een bestaande Flevolandse filmeducatieve aanbieder met het onderwijs versterkt.

OPSTART FILMDOCENTENPOULE IN FLEVOLAND

Derde onderdeel van de impuls was het investeren in een filmdocentenpoule voor Flevoland, om daarmee de infrastructuur te versterken. Ondanks meerdere pogingen zijn de aanmeldingen vooralsnog minimaal gebleven. Wel is een afspraak gemaakt met de verschillende cultuurbemiddelaars om op zoek te gaan naar kunstdocenten uit andere kunst disciplines die zich willen bijscholen, zodat ze ook filmlessen kunnen verzorgen. De eerste aanmeldingen zijn hiervoor inmiddels binnen en we hopen in '25-'26 voldoende animo te hebben om hiermee aan de slag te gaan.

"Een geweldige ervaring voor de groep. Ze leren veel nieuwe vaardigheden en zijn zeer creatief bezig met hun eigen omgeving."

- Leraar po

Totaal bereik impuls: Met de ondersteuning van de cultuurbemiddelaars zijn meer dan 100 films geproduceerd op 12 basisscholen en 5 middelbare scholen in alle gemeenten van Flevoland en hebben bijna 500 leerlingen en 20 leraren kennis kunnen maken met filmeducatie. De filmtechniekset die in het kader van de impuls werd aangeschaft, blijft de komende jaren beschikbaar voor filmeducatieve projecten op scholen in Flevoland.

B. Analyse van vraag & aanbod in de regio

B1.

Ontwikkeling van de vraag naar filmeducatie

Structureel ruimte voor kwalitatieve filmeducatie op alle scholen in het primair en voortgezet onderwijs in de Provincie Utrecht en Flevoland: dat is de stip op de horizon waar we al sinds april 2020 aan werken, samen met het onderwijs en onze (kern)partners uit het (film) educatieve veld. Onze strategie richt zich zowel op het aanjagen van filmeducatie binnen het onderwijs zelf, als het versterken van de infrastructuur van filmeducatie voor dat onderwijs. Door middel van onderzoek, experiment en zowel praten als doen, hebben we inmiddels een unieke positionering in het veld verkregen. We werken samen met steeds meer betrokken partijen aan de ondersteuning van scholen en het verrijken van het onderwijs met filmeducatie. Door onze duurzame aanpak groeit filmeducatie in Utrecht en Flevoland en dat brengt nieuwe kansen en uitdagingen die we met veel enthousiasme aangaan.

In het basisonderwijs groeit de vraag naar filmeducatie gestaag, mede door een stevige samenwerking via het aanbod voor deskundigheidsontwikkeling van cultuurbemiddelaars en bibliotheken. We zien hierbij dat basisscholen zich nog steeds voor het overgrote deel in scenario 1 en 2 van verankering bevinden. Dat is verklaarbaar, aangezien leraren op de basisschool opgeleid zijn als generalisten, in tegenstelling tot hun collega's op het voortgezet onderwijs. Zij zijn erop gericht om kinderen basiskennis bij te brengen op veel verschillende gebieden. Hierbij past het blijven inzetten op laagdrempelige kennismaking met filmeducatie door middel van lesideeën, workshops en trainingen die aansluiten bij brede onderwijsthema's. Er is vooral interesse in het uitproberen van verschillende opties op het gebied van film kijken en soms ook maken, maar niet zozeer interesse in het verder specialiseren. Daarnaast zien we dat leraren vooral affiniteit hebben met film

kijken en minder met film maken. Bij maken gaat het vooral om het vinden en inzetten van specialisten, en niet zozeer de verdere deskundigheidsbevordering van leraren zelf. Aangezien de aansluiting met de beleavingswereld van leerlingen juist ook zit in het film maken, blijven we leraren wel stimuleren om het film maken van leerlingen zelf te ondersteunen, door een basistraining en ook door kansen te bieden om filmdocenten in de klas in te zetten.

Een beperkt aantal basisscholen heeft de wens om zich schoolbreed verder te specialiseren in filmeducatie en dus op te schuiven naar een hoger scenario. Uiteraard staan we ook voor deze scholen klaar. We zien dat deze scholen bij ons aankloppen voor aansluiting bij het curriculum, voor kunst maar ook voor lees- en mediaonderwijs. De eerste scholen leggen inmiddels filmeducatie vast in hun beleidsplan, bijvoorbeeld door middel van een kwaliteitskaart en/of het vastleggen van samenwerking met aanbieders en/of de Filmhub. We zetten erop in dat dit aantal scholen de volgende jaren zal groeien. Met het oog op een toekomstige goede aansluiting van po bij het vo op het gebied van filmeducatie (eindexamenvak) willen we hier goed zicht houden op deze ontwikkeling.

Ook in het voortgezet onderwijs zien we een groei in de breedte, waarbij goed voorbeeld doet volgen en onze filmpjes en communicatie via de partners hun werk doen. De door de Filmhub geïnitieerde filmfestivals spelen daarin een waardevolle rol. Daarnaast zijn we op steeds meer plekken bezig met de verdieping van filmeducatie. Dit doen we in relatie tot het bestaande curriculum, aansluitend bij het specialisme en de vakkennis van de docenten.

Projecten waarin een combinatie wordt gemaakt tussen leesbevordering en filmeducatie, bereiken steeds weer nieuwe scholen. Een invalshoek die zeer kansrijk is en waar we, zeker ook door de samenwerking met onze filmdocent in residence, op blijven inzetten. Daarnaast zagen we de vraag stijgen naar documentaire maken op

school, als profielwerkstuk, maar ook in burgerschapsonderwijs en bij de talen. Ook binnen de beeldende kunstvakken wordt film steeds populairder. In de toekomst zal dit alleen maar groeien door het toekomstige schoolvak film dat in het curriculum zal worden opgenomen. In voorbereiding op dit heuglijke feit werken we inmiddels op drie scholen binnen proeftuinen aan een leerlijn filmeducatie en deze scholen wisselen ook met elkaar uit. Deze lessen worden meegenomen naar nieuwe scholen en zo werken we alvast aan een goede basis van waaruit scholen samen met partners de inhoud van dit vak kunnen gaan invullen.

De samenwerking met lerarenopleidingen zien we als een belangrijke investering. Hoe meer studenten ervaring met en zicht krijgen op film en filmeducatie tijdens hun opleiding, hoe groter de kans dat ze daar in hun lespraktijk ook mee aan de slag gaan. Tot nu toe hebben we ons uitsluitend gericht op de pabo's. Hier is duidelijk gebleken dat het pabo-curriculum minstens net zo vol zit als het schoolcurriculum en dat er met elke pabo op maat naar behoefte en kansen moet worden gekeken. Bij deze ene pabo werken we aan een invulling van het curriculum binnen digitale geletterdheid en kunstonderwijs (dit altijd in co-creatie met lerarenopleiders van de opleidingen zelf). Investeren in algemene bouwstenen voor alle pabo's lijkt vooralsnog weinig kansrijk.

De komende jaren gaan we verder op de drie pabo's in onze regio en hopen we een plek voor filmeducatie te realiseren in alle jaarlagen. Langzamerhand zijn we ook verder aan het kijken naar andere lerarenopleidingen, waarbij we hopen dat de samenwerking met de HKU docent beeldend van incidenteel naar meer structureel kan gaan.

B2.

Ontwikkelingen in het aanbod van filmeducatie

Deze periode werkten we verder aan de randvoorwaarden voor kwantitatieve en kwalitatieve groei van het aanbod van filmeducatie binnen de bestaande infrastructuur in Midden-Nederland. Aangezien we steeds meer scholen bereiken, richt het werk van de coördinatoren po en vo zich steeds meer puur op coördinatie en minder op (deel)uitvoering, zoals in de beginjaren van de Filmhub het geval was. De samenwerking met aanbieders en filmdocenten wordt hiermee volgens plan steeds gelijkwaardiger en activiteiten die eerder in een proeftuin zijn uitgetoetst worden overgedragen op de partijen in het veld.

Door de doorontwikkeling van onze infographic houden we goed zicht op het totaalaanbod van filmeducatie in de regio en zorgen we dat dit toegankelijk en overzichtelijk is. We merken dat het aanbod beter bekend en zichtbaar is voor scholen, nu het ook steeds meer via de bij hen bekende loketten en in vaste programma's wordt aangeboden. Dit geldt vooral voor het aanbod dat zich richt op de scholen met scenario 1 en 2. Voor scenario 3 en 4 is er beduidend minder aanbod beschikbaar, terwijl deze vraag, mede door onze bemoeienissen en de curriculumontwikkeling door SLO voor het keuzevak film op het vo, steeds meer opkomt. We willen komende periode in samenwerking met onze partners stappen maken door meer uitwisseling van succesvolle producten, deskundigheidsbevordering en de integratie van filmeducatie in het totaal aanbod van cultuureducatieve activiteiten. Voorbeeld daarvan is de samenwerking met Kunst Centraal binnen het kunstmenu voor het basisonderwijs en de bijdrage aan leraren trainingen van NEOS Cultuuronderwijs in Amersfoort en Cultuur en School Utrecht over beeldtaal.

Ook kwantitatief is het aanbod in regio Midden dit jaar weer uitgebreid, vooral met nieuwe freelancers, die we bedienen en betrekken via onze filmdocentenpoule. We richten ons daarbij met name op docenten die recent hun onderwijs- of kunstopleiding hebben afgerond. Ook zoeken we gericht contact met freelancers die vanuit hun achtergrond en insteek van lessen een betere representatie voor de klas kunnen realiseren, aansluitend bij het onderzoek naar representatie en diversiteit van filmeducatie dat we in '23 hebben uitgevoerd met Stichting Wedowe. Het aantal aanmeldingen groeit gestaag; wel merken we dat het aantal filmdocenten dat woont en werkzaam is in Flevoland achter blijft bij Utrecht. Dit blijft een punt van aandacht in de komende periode.

De Nederlandse filmmakers betrekken we graag bij ons werk. Uiteraard wordt onze kernpartner NFF hier nauw bij betrokken. De projecten waarbij we met filmmakers samenwerken worden zeer goed ontvangen en leveren zowel voor de scholen als de makers zelf veel op. Niks is magischer dan een filmmaker die vol passie een klas de liefde voor film kijken en maken kan bijbrengen en kinderen de wereld achter de film kan laten ontdekken. Hierbij beperken we ons niet tot de regisseurs, maar vragen we juist ook aandacht voor andere beroepen binnen het filmvak. Ook voor de makers is het contact met de doelgroep, juist ook tijdens de ontwikkelingsfase van hun filmprojecten, zeer waardevol gebleken. Zo werken we samen aan meer bekendheid en aandacht voor de Nederlandse film in het onderwijs.

MET DANK AAN:

